

S T E N O G R A M A
ședinței Senatului din 16 septembrie 2026

S U M A R

1.	Aprobarea ordinii de zi și a programului de lucru.	4; 5-6
2.	Propunerea legislativă pentru instituirea anului 2027 ca „Anul Kós Károly”. (L565/2026) (Retrimiteri la Comisia pentru administrație publică și Comisia pentru cultură și media.)	4
3.	Aprobarea programului de lucru al Senatului pentru perioada 21 – 26 septembrie 2026.	6
4.	Dezbaterea și respingerea Propunerii legislative privind restricționarea accesului minorilor în anumite locații de divertisment nocturn. (L360/2026)	6-8; 43-50
5.	Dezbaterea și respingerea Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice. (L394/2026)	8-10; 43-50
6.	Dezbaterea și adoptarea Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.147/2000 privind reducerile acordate pensionarilor pentru transportul intern, pentru modificarea și completarea Legii nr.44/1994 privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război și pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.8/2011 pentru modificarea și completarea legislației cu privire la eliberarea, gestionarea și monitorizarea documentelor de călătorie acordate pensionarilor, veteranilor de război și văduvelor de război. (L396/2026)	10-12; 43-50
7.	Dezbaterea și adoptarea Propunerii legislative pentru modificarea Legii nr.175/2026 privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru susținerea activității crescătorilor din sectorul suin, în anul 2026, în contextul crizei din Orientul Mijlociu. (L557/2026)	12-14; 43-50
8.	Dezbaterea și adoptarea Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.118/2002 pentru instituirea indemnizației de merit. (L426/2026)	14-20; 43-50

9.	Dezbaterea și adoptarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.122/2023 privind exploatațiile de creștere a porcinelor și combaterea pestei porcine africane în România. (L415/2026) (Reexaminare la solicitarea Președintelui României.)	20-23; 43-50
10.	Dezbaterea și adoptarea Propunerii legislative pentru modificarea art.108 ¹ din Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023. (L566/2026)	23-25; 43-50
11.	Dezbaterea și respingerea Propunerii legislative pentru completarea art.30 alin.(1) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. (L379/2026)	25-26; 43-50
12.	Dezbaterea și respingerea Propunerii legislative pentru completarea Legii nr.226/2023 privind aplicarea unor tarife rutiere pe rețeaua de drumuri naționale din România. (L441/2026)	26; 43-50
13.	Dezbaterea și respingerea Propunerii legislative privind aprobarea obiectivului de investiții „Autostrada Dacilor”. (L539/2026)	26-29; 43-50
14.	Dezbaterea și respingerea Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. (L488/2026)	29-31; 43-50
15.	Dezbaterea și respingerea Propunerii legislative privind instituirea Zilei Naționale a Siguranței Locuinței. (L501/2026)	31-33; 43-50
16.	Dezbaterea și adoptarea Proiectului de hotărâre referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu – Consolidarea rezilienței în materie de sănătate la nivel mondial în contextul schimbărilor geopolitice – COM(2026) 197 final.	33-34; 43-50
17.	Dezbaterea și adoptarea Proiectului de hotărâre referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Planul de acțiune privind îngrășămintele: parteneriat pentru asigurarea disponibilității, accesibilității prețurilor și autonomiei strategice a îngrășămintelor autohtone în Uniunea Europeană – COM(2026) 310 final.	34-35; 43-50
18.	Dezbaterea și adoptarea Proiectului de hotărâre referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Un cadru de reglementare al UE mai simplu, mai clar și mai bine aplicat – COM(2026) 380 final.	35-37; 43-50

19.	Dezbaterea și adoptarea Proiectului de hotărâre referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind Strategia Uniunii Europene pentru combaterea sărăciei: abordarea și prevenirea sărăciei din copilărie până la vârste înaintate – COM(2026) 538 final.	37-40; 43-50
20.	Dezbaterea și adoptarea Proiectului de hotărâre referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Ruperea cercului vicios al sărăciei în rândul copiilor – consolidarea Garanției europene pentru copii – COM(2026) 539 final.	40-41; 43-50
21.	Dezbaterea și adoptarea Proiectului de hotărâre referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Consolidarea Strategiei privind drepturile persoanelor cu handicap până în 2030 – COM(2026) 541 final.	42-43; 43-50
22.	Declarații politice.	50
23.	Întrebări, interpelări și răspunsuri.	50

STENOGRAMA
ședinței Senatului din 16 septembrie 2026

Ședința a început la ora 10.18.

Lucrările ședinței au fost conduse de domnul Mircea Abrudean, președintele Senatului, înlocuit de domnul Laurențiu Plăeșu, vicepreședinte al Senatului, asistați de domnul Vasile Blaga și doamna Ana-Cynthia-Ioana Păun, secretari ai Senatului.

Domnul Mircea Abrudean:

Stimați colegi,

Vă propun să începem într-un minut.

PAUZĂ

Domnul Mircea Abrudean:

Doamnelor și domnilor senatori,

Declar deschisă ședința plenului Senatului de astăzi, 16 septembrie.

Vă anunț că, din totalul de 134 de senatori, până în acest moment și-au înregistrat prezența la lucrări un număr de 87.

Ședința este condusă de Mircea Abrudean, președintele Senatului, asistat de doamna senator Ana-Cynthia-Ioana Păun și domnul senator Vasile Blaga, secretari ai Senatului.

Ordinea de zi pentru ședința plenului de astăzi a fost distribuită.

Dacă există intervenții la ordinea de zi.

*

Domnule Țâgârlaș, vă rog.

Domnul Cristian-Augustin Niculescu-Țâgârlaș:

Domnule președinte,

Stimați colegi,

Chiar dacă aveam pregătit un discurs mai lung, voi fi foarte scurt.

L565/2026, punctul 7 pe ordinea de zi – solicit, cu deosebit respect, retrimiteră la comisii pentru întocmirea unui raport comun între Comisia de administrație și Comisia de cultură.

Proiectul, inițiativa legislativă vizează analiza unui personaj politic și cultural. Comisia de cultură trebuie să dea raport, nu aviz, pe această analiză și să fie cât mai evidentă, mai concludentă și mai pertinentă.

Vă rog, domnule președinte, să solicitați votul colegilor pentru retrimiteră la comisie.

Punctul nr.7.

Termen – o săptămână.

Domnul Mircea Abrudean:

Supun votului propunerea domnului senator Niculescu-Țâgârlaș: retrimiteră la comisie a punctului 7 – L565.

Termen – o săptămână.

Vă rog să votați.

69 pentru, 6 contra, 3 abțineri.

Aprobat.

*

Alte intervenții la ordinea de zi?

Vă rog, domnule Mazilu.

Domnul Liviu-Lucian Mazilu:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Doresc să cer încuviințarea plenului Senatului pentru a vota astăzi și legi organice.

Noi, de regulă, legile organice le votăm luni, dar astăzi avem o situație mai specială – la punctul 3, avem o inițiativă legislativă care ar trece tacit. Are raport de admitere – e votat în unanimitate – și are amendamente care... Dacă nu ar fi votată astăzi, ar trece tacit, fără amendamente, la sfârșitul acestei săptămâni.

De aceea, vă cer permisiunea să votăm și legi organice.

De asemenea, mai avem o lege organică – L415, care se referă la pesta porcină africană în România. Este votată la fel, cu amendamente, și ar fi bine să o votăm astăzi. Este organică.

Mulțumesc.

Deci punctele 3 și 6 sunt organice.

Pe fond, cer permisiunea de a vota astăzi legi organice.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Supun votului propunerea domnului senator Mazilu: încuviințarea plenului Senatului de a vota și legi organice la ședința de astăzi.

Vă rog să votați.

95 pentru.

Aprobat.

Supun votului ordinea de zi cu modificările aprobate deja.

Vă rog să votați.

86 pentru, 7 abțineri.

Aprobat.

Programul de lucru stabilit de Biroul permanent și Comitetul liderilor: dezbaterile inițiativelor legislative înscrise pe ordinea de zi, vot final inclusiv pentru legi organice, apoi sesiune de întrebări, interpelări, declarații politice.

Dacă nu sunt intervenții, supun votului programul de lucru prezentat.

Vă rog să votați.

Și microfonul 3, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

90 pentru, o abținere.

Programul de lucru a fost aprobat.

*

Pentru săptămâna viitoare, Biroul permanent vă propune următorul proiect de program, astfel cum a fost aprobat de Comitetul liderilor, este un program clasic: plen – luni, ora 16.00, și miercuri, ora 10.00.

Dacă nu sunt intervenții, vă supun votului programul de lucru prezentat pentru săptămâna viitoare.

Vă rog să votați.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

94 pentru, o abținere.

Aprobat.

*

Continuăm lucrările, trecem la secțiunea următoare a ordinii de zi.

La punctul 1 este înscrisă Propunerea legislativă privind restricționarea accesului minorilor în anumite locații de divertisment nocturn. (L360/2026)

Declar deschise dezbaterile generale.

Dacă avem inițiator?

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, Comisia economică, industrii, servicii, turism, antreprenoriat, Comisia pentru tineret și sport au un raport comun.

Vă rog, raportul.

Domnul Virgiliu-George Vlăescu:

Propunerea legislativă are ca obiect reglementarea interdicției accesului și rămânării minorilor în anumite localuri de divertisment nocturn, a obligațiilor operatorilor economici, precum și a competențelor autorităților de control în scopul protejării sănătății și dezvoltării fizice, psihice și morale a minorilor.

Astfel, în intervalul orar 22.00 – 06.00, este interzis accesul și rămânerea minorilor în localurile publice în care activitatea desfășurată pentru public constă în organizare de activități de divertisment precum muzică și dans, caracteristice cluburilor, discotecilor. Se instituie obligația operatorului economic de a verifica vârsta persoanelor care solicită acces în local prin solicitarea prezentării unui document de identitate valabil.

În ședințe separate, membrii Comisiei economice, industriei, servicii, turism și antreprenariat, Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări și ai Comisiei pentru tineret și sport au analizat propunerea legislativă, avizele primite, amendamentele depuse. Au hotărât, cu majoritate de voturi, să adopte un raport comun de respingere, cu amendamente respinse.

Amendamentele respinse sunt cuprinse în anexa ce face parte integrantă din prezentul raport comun.

Comisia economică, industriei, servicii, turism și antreprenariat și celelalte comisii prezintă spre adoptare raportul comun de respingere, cu amendamente respinse, și propunerea legislativă.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Silegeanu și domnul Vela.

Domnul Cătălin Silegeanu:

Mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Un părinte intră la ora 21.00 cu adolescentul de 17 ani într-un restaurant unde pune muzică un DJ. Dacă restaurantul este încadrat „local de divertisment nocturn”, la ora 22.00, angajații trebuie să ceară plecarea tânărului sau riscă 20 000 lei amendă.

Textul pune sub aceeași interdicție clubul de noapte, pubul, cafeneaua cu program prelungit și restaurantul cu eveniment muzical, tratează identic copilul de 12 ani și adolescentul de 17 ani și obligă personalul să urmărească vârsta și ora plecării fiecărui minor.

Protecția minorilor începe cu verificarea vânzării de alcool, tutun, energizante și substanțe interzise. Alungarea adolescenților din spații autorizate îi poate trimite spre petreceri private, unde supravegherea este mult mai slabă.

Noi, de la AUR, vom vota pentru raportul de respingere.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Vela.

Domnul Gheorghe Vela:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Pentru că acest proiect de lege are și coinițiatori de la Partidul Oamenilor Tineri – POT, îl susțin în fața dumneavoastră. Voi vota împotriva raportului de respingere și pentru adoptarea proiectului, pentru următoarele considerente.

Prin această propunere legislativă se dorește ca în intervalul orar 22... ora 22.00 – ora 06.00, dimineața, să fie interzis accesul și rămânerea minorilor în localurile publice în care activitatea desfășurată pentru public constă în organizarea de activități de divertisment nocturn, precum: muzică, dans – caracteristice cluburilor de noapte, discotecilor sau barurilor de noapte, indiferent dacă se servesc sau nu se servesc băuturi alcoolice.

Protecția minorilor este o obligație constituțională pentru părinți. În situația în care vedem o descompunere morală în societate, este binevenit acest proiect de lege, pentru că responsabilizează și părintele... *(Microfon întrerupt.)*

Domnul Mircea Abrudean:

Vă rog, domnule Vela, 5 secunde – încheiați.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte și onorați colegi,

Noi întărim, ca să spun așa, filonul moral al societății prin adoptarea acestui proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Vă rog, domnule senator.

Domnul Virgiliu-George Vlăescu:

Domnule președinte,

Stimați colegi,

Într-adevăr, este o problemă – copiii în baruri de noapte, însă legea cerea un fel de suprareglementare.

Deja există o lege care nu permite accesul, după ora 10.00, al tinerilor, minorilor în barurile de noapte. Dar, din păcate, legea nu este respectată, în sensul că, din discuțiile pe care le-am avut cu reprezentanții Ministerului de Interne, am constatat că de fapt nu se implică în a aplica legea care există.

Deci nu este problema că nu există o lege. Este problema că nu se aplică această lege care există.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 2, Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice. (L394/2026)

Declar deschise dezbaterile generale.

Comisia juridică, Comisia pentru apărare, Comisia pentru tineret și sport au un raport comun.

Vă rog, raportul.

Domnul Virgiliu-George Vlăescu:

Propunerea urmărește instituirea unei excepții limitate de la interdicția privind conducerea bicicletei pe drumurile publice de către persoanele care nu au împlinit vârsta de 14 ani.

Minorii sub această vârstă ar putea participa la evenimente, parade, competiții sportive, cu respectarea măsurilor de siguranță stabilite de organizatori și autoritățile competente și numai sub supravegherea unui părinte, tutore legal sau a unui adult desemnat prin împuternicire scrisă.

Inițiativa nu acordă minorilor sub 14 ani dreptul general de a circula cu bicicleta pe drumurile publice, excepția fiind strict circumscrisă activităților organizate și desfășurate în condiții controlate.

Propunerea legislativă a fost luată în dezbatere de către cele trei comisii și, în urma dezbaterilor, analizând avizele și punctele de vedere primite de la membrii celor trei comisii, s-a hotărât adoptarea unui raport comun de respingere, fără amendamente.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Petre George-Cezar și domnul Vela.

Domnul George-Cezar Petre:

Mulțumesc, domnule președinte.

Ar trebui să luăm în considerare, înainte să votăm această lege, pentru că... următorul aspect: la toate aceste parade – da? –, de obicei se închid străzile și... practic, se închid străzile circulației publice, inclusiv automobilelor, și, practic, nu se mai aplică regulile de circulație la care se face referire în lege.

Deci legea vine acum și este puțin pe lângă realitatea care se întâmplă în teren, drept pentru care noi nu vom susține această lege.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Vela, vă rog.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte,

Onorați colegi,

Avem legi, dar nu se respectă când este vorba despre circulația rutieră și atunci când circulă pe drumurile publice inclusiv minorii.

Deci este binevenit acest proiect de lege, pentru că se vrea din nou o responsabilizare a părinților pentru ca, în anumite condiții, minorii care merg pe bicicletă să fie însoțiți și supravegheați de către părinți, mai ales acolo unde sunt dificultăți de circulație.

Pentru asta este binevenit acest proiect. Contribuim la siguranța... la o siguranță în plus atât a minorilor, cât și la o liniștire a părinților care își fac griji că s-ar putea să pățească ceva copiii pe drumurile publice.

Mulțumim frumos.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 3, Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.147/2000 privind reducerile acordate pensionarilor pentru transportul intern, pentru modificarea și completarea Legii nr.44/1994 privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război și pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.8/2011 pentru modificarea și completarea legislației cu privire la eliberarea, gestionarea și monitorizarea documentelor de călătorie acordate pensionarilor, veteranilor de război și văduvelor de război. (L396/2026)

Declar deschise dezbaterile generale.

Comisia pentru apărare, Comisia pentru muncă au elaborat un raport comun.

Vă rog, raportul.

Domnul Marius Humelnicu:

Mulțumesc, domnule președinte.

În ședințe separate, membrii Comisiei pentru apărare, ordine publică și siguranță națională și ai Comisiei pentru muncă, familie și protecție socială au analizat observațiile formulate în avizele și punctele de vedere primite și au hotărât, cu majoritatea voturilor celor prezenți, să adopte un raport comun de admitere, cu amendamente admise, care se regăsesc în anexa care face parte integrantă din prezentul raport comun.

Față de cele prezentate, Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională și Comisia pentru muncă, familie și protecție socială supun plenului Senatului spre dezbateră și adoptare raportul comun de admitere, cu amendamente admise, și propunerea legislativă.

Propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Mulțumesc, domnule președinte.

Domnul Mircea Abrudean:

Doamna Federovici, vă rog.

Și domnul Vela.

Doamna Doina-Elena Federovici:

Mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

În orice societate, felul în care ne purtăm cu oamenii care au muncit o viață întreagă spune foarte multe despre noi, iar pensionarii, veteranii de război, invalizii și văduvele de război sunt printre cei care merită, poate mai mult decât oricine, respect, grijă și demnitate. Mai ales astăzi, într-o perioadă în care măsurile de austeritate impuse de premierul Ilie Bolojan afectează grav veniturile și viața de zi cu zi, în special ale acestor categorii sociale, este cu atât mai important să nu adăugăm birocrație și drumuri inutile celor care beneficiază de drepturi recunoscute prin lege.

Proiectul de față vine cu o soluție simplă: folosirea talonului de pensie ca document unic pentru acordarea facilităților de transport, printr-un sistem modern de identificare, cu cod QR sau cod de bare. Este o schimbare care simplifică lucrurile pentru beneficiar, face verificarea mai rapidă și mai sigură și reduce posibilitatea utilizării necorespunzătoare a acestor facilități.

Pentru un om care a muncit o viață, un drept câștigat prin lege nu ar trebui să însemne încă un drum, încă un document sau încă o grijă. Uneori, respectul față de oameni se vede tocmai în lucrurile simple. Să le facem viața puțin mai ușoară!

Din acest motiv, vă invit pe toți să votați acest proiect de lege.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Silegeanu.

Domnul Cătălin Silegeanu:

Mulțumesc, domnule președinte.

Mă bucur să aud un coleg de la PSD care, într-adevăr... vor binele veteranilor și mamelor după ce au respins un proiect inițiat de mine, cu 10% scutirea CASS-ului.

Revenind la acest proiect, acesta schimbă modul în care pensionarii, veteranii, invalizii și văduvele de război își dovedesc dreptul la călătorii gratuite sau cu tarif redus. Bineînțeles că acest cod QR se scanează în câteva secunde, iar pensionarul scapă de drumuri la casa de pensii și de explicații cerute la fiecare călătorie.

Vorbim despre oameni ajunși la bătrânețe, despre veterani, invalizi și văduve de război, iar timpul lor nu trebuie risipit între ghișee pentru un drept înscris deja în lege.

Noi vom vota pentru raportul de admitere.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Vela.

Domnul Gheorghe Vela:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Modernizarea documentelor de călătorie pentru pensionarii veterani, invalizi, văduve de război poate reduce birocrăția și fraudă, dar nu trebuie să transforme un drept legal într-un beneficiu greu de folosit. Pentru mulți pensionari și veterani, biletul cu reducere nu este un avantaj abstract, este drumul la medic, la copii, la instituții sau pur și simplu posibilitatea de a rămâne conectați cu comunitatea.

Putem moderniza sistemul și putem trece la instrumente electronice, dar nu trebuie să transformăm digitalizarea într-o nouă coadă, într-o nouă hârtie sau într-un drept imposibil de folosit pentru cei mai vârstnici. Forma finală trebuie să garanteze continuitatea facilității și o tranziție clară și soluții de rezervă atunci când sistemul tehnic nu funcționează.

Pentru asta, senatorul Vela se abține și partidul POT se abține la acest proiect de lege.

Vă mulțumim.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 4, Propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr.175/2026 privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru susținerea activității crescătorilor din sectorul suin, în anul 2026, în contextul crizei din Orientul Mijlociu. (L557/2026)

Comisia pentru agricultură, industrie alimentară și dezvoltare rurală, raport, vă rog.

Domnul Sebastian Cernic:

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea Legii nr.175/2026 privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru susținerea activității crescătorilor din sectorul suin, în anul 2026, în contextul crizei din Orientul Mijlociu, prin extinderea categoriilor de beneficiari ai schemei de ajutor de stat, cât și pentru factura de livrare, care să nu mai constituie un document de decontare.

În ședința din data de 15.09.2026, membrii comisiei au hotărât, cu unanimitate de voturi, să adopte un raport de admitere, cu amendamente admise.

Comisia supune spre dezbateri și adoptare plenului Senatului raportul de admitere, cu amendamente admise, și Propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr.175/2026 privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru susținerea activității crescătorilor din sectorul suin, în anul 2026, în contextul crizei din Orientul Mijlociu.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Vela, vă rog.

Microfonul 2.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte, o să vorbesc liber.

Am avut intervenții pe acest subiect și în sesiunea trecută.

Cu adevărat, fermierii care sunt în România și se ocupă cu activitatea aceasta de creștere a porcinelor au, de foarte multe ori, probleme când apare o epidemie de pestă porcină africană și atunci sunt obligați, datorită unor recomandări date de către medicii veterinari, să sacrifice anumite capete de animale.

Statul trebuie să vină cu un ajutor, cu o compensare, cu o soluție prin care să îi lase să existe și să-și continue activitatea, pentru că este nevoie de ei. Decât să importăm la prețuri... mai bine ne sprijinim propriii producători, ca să producă intern, pentru nevoile românilor.

Pentru asta, susțin proiectul și partidul POT votează cu vot pentru adoptare.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Cernic, vă rog.

Domnul Sebastian Cernic:

Mulțumesc, domnule președinte.

Am susținut în comisie legea la care facem referire, pentru că sectorul suin are nevoie de sprijin real, în contextul crizei din Orientul Mijlociu. Dar, din păcate, o lege se vede în aplicare, și nu pe hârtie.

Din păcate, colegii de la Camera Deputaților au reușit să strice forma inițială a legii și am fost nevoiți să aducem câteva modificări:

- am adăugat printre beneficiari persoanele juridice, conform Legii nr.31/1990, adică fix forma de organizare pe care o au 98% dintre fermele de reproducție și creștere a porcilor din România;
- am eliminat un alineat inutil, cel care cerea factura de livrare către abator ca document de decontare;
- am modificat și termenul, până la 15 octombrie 2026, ca fermierii să nu rămână blocați din motive birocratice;
- am extins, totodată, aceeași logică de corecție și la Legea nr.176/2026, pentru sectorul bovin, pentru că și acolo au fost câteva greșeli.

Așa facem la Comisia pentru agricultură din Senat. Nu ne mulțumim să votăm o lege și să uităm de ea. Ne întoarcem și verificăm cum funcționează în practică și reparăm dacă este nevoie. Pentru că, la finalul zilei, suntem aici pentru binele fermierilor, pentru cei care muncesc, cât și pentru consumatorii care vor produse bune la prețuri corecte.

Însă, așa cum ați văzut dumneavoastră, nu numai sectorul... nu numai acest sector este afectat, cât și sectorul oieritului. Și, din păcate, ieri, colegii de la AUR au ales să instige ciobanii la violențe și să deturneze un protest legitim și l-au transformat în unul politic și anarhic.

Sper ca toate partidele să voteze această inițiativă legislativă, pentru că este așteptată de crescătorii de porci și bovine.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 5, Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.118/2002 pentru instituirea indemnizației de merit. (L426/2026)

Declar deschise dezbaterile generale.

Avem inițiator?

Inițiator – microfonul 7, vă rog.

Microfonul 7, vă rog.

Domnul Ciprian-Constantin Paraschiv – deputat:

Stimate colege,

Stimați colegi,

După 40 de ani, avem șansa să facem dreptate. O să spuneți că-i târziu. Dar niciodată nu-i prea târziu să facem ceea ce trebuie.

Steaua '86 ne arăta că se poate, când toată lumea credea că nu se poate. Oriunde și împotriva oricui, la cel mai înalt nivel, o echipă venită din comunism, cu jucători 100% români, a demonstrat că românii pot fi cei mai buni.

I-am pierdut dureros de repede pe unii dintre eroii Stelei '86: Helmut Duckadam, Bărbulescu, Lucian Bălan, Emeric Jenei. Dumnezeu să-i ierte!

Și Dumnezeu să ne ierte și pe noi, stimați colegi! Nu știu câți dintre dumneavoastră știți, dar Emeric Jenei a trebuit să aștepte ani de zile până a prins loc pe listă ca să primească indemnizație de merit. Și a primit acea indemnizație de merit abia după ce a murit Helmut Duckadam. Vă dați seama ce cutremurătoare absurditate?! A trebuit să moară „Eroul de la Sevilla” pentru ca antrenorul de la Sevilla să primească indemnizație de merit. Bine, n-a primit-o decât vreo nouă luni, pentru că apoi a murit și el și apoi a fost dată în altă parte.

Stimați colegi,

Am să zic și niște lucruri care, poate, nu sunt foarte plăcute și îmi cer scuze către familiile jucătorilor și către jucători.

Tiberiu Bălan, jucător de bază la Steaua '86, nu a murit, nu s-a sinucis din cauză că o ducea foarte bine financiar. Ba, din contră, trăia la limita subzistenței.

Tudorel Stoica, căpitanul Stelei din acea perioadă... și să nu uităm că Steaua a mai jucat o finală de Cupa Campionilor Europeni, a câștigat Supercupa Europei, a jucat finală de Cupă Intercontinentală. Tudorel Stoica, care are 80 de ani astăzi, are o pensie de maior în rezervă de 2 100 de lei.

Hai să fim realiști! Eu unul n-aș putea să trăiesc pe lună cu 2 100 de lei, mai ales că bătrânețile unui sportiv sunt mult mai grele decât bătrânețile unui om normal: operațiile, tijele prin organism. Credeți-mă, cu pumnul de medicamente ne tratăm.

Trebuie să avem în vedere că sunt, practic, bunicii noștri, au peste 70 de ani, chiar peste 80 – nea Puiu Iordănescu, 77 de ani. Vorbim doar de 13 jucători, pentru că lotul era redus la acel moment, și 2 din staff. Deci 13 persoane, îmi cer scuze. Persoanele din staff sunt sensei Marinescu, peste 80 de ani, preparatorul fizic, și Vasile Iordache, „Eroul de pe Wembley”, antrenor cu portarii.

Așa că, dragi colegi, vă invit să ne uităm cu mândrie în oglindă după acest vot, că am făcut ceea ce trebuie pentru bunicii noștri eroi, care ne-au făcut atât de mândri în lumea întreagă.

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Mircea Abrudean:

Comisia pentru muncă, Comisia pentru cultură și Comisia pentru tineret și sport au elaborat un raport comun.

Vă rog, raportul.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Raport comun asupra Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.118/2002 pentru instituirea indemnizației de merit.

În conformitate cu prevederile art.70 din Regulamentul Senatului, republicat, Comisia pentru muncă, familie și protecție socială, Comisia pentru cultură și media, respectiv Comisia pentru tineret și sport, prin adresa L426 din 29 iunie 2026, au fost sesizate în fond cu Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.118/2002 pentru instituirea indemnizației de merit.

Potrivit expunerii de motive: „Prezenta inițiativă legislativă are ca obiect modificarea și completarea Legii nr.118/2002 pentru instituirea indemnizației de merit în sensul de a fi incluși președinții Comisiilor de sport din Senat și Camera Deputaților în componența Comisiei naționale pentru acordarea indemnizației de merit. (...) Pe de altă parte, propunerea legislativă urmărește introducerea expresă în lege a unei categorii de beneficiari din domeniul sportului, respectiv componenții echipei de fotbal Steaua București, câștigători ai Cupei Campionilor Europeni în anul 1986.”

În urma dezbatelor, analizând avizele și punctele de vedere primite, membrii celor trei comisii au hotărât, cu majoritatea voturilor senatorilor prezenți, să adopte un raport comun de admitere, fără amendamente.

Comisia pentru muncă, familie și protecție socială, Comisia pentru cultură și media, respectiv Comisia pentru tineret și sport supun plenului Senatului spre dezbatere și adoptare raportul comun de admitere, fără amendamente, și Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.118/2002 pentru instituirea indemnizației de merit.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Petre George-Cezar, domnul Sandu Mircea-Ionuț, domnul Peiu Grigore-Adrian și domnul Humelnicu.

Domnul George-Cezar Petre:

Mulțumesc, domnule președinte.

Recunoștința are sens atâta timp cât oamenii se mai pot bucura de ea.

În 1986, Steaua București a câștigat Cupa Campionilor Europeni, o mare realizare în sport a României – nu mă feresc să spun, poate cea mai mare realizare –, iar, la Sevilla, Helmut Duckadam a apărut patru lovituri de departajare. După 40 de ani, unii dintre componenții echipei nu mai sunt printre noi, dar aplauzele se repetă la fiecare aniversare, în timp ce recunoștința noastră pentru ei este întârziată sau lipsește.

Proiectul acordă indemnizația de merit și oferă sportului un loc în comisia care decide acordarea ei. Vă rog, dragi colegi, să dăm dovadă de un act de recunoștință pentru cei care au avut ceva de spus, în numele nostru, în numele României, în lume.

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Peiu Adrian, vă rog.

Domnul Grigore-Adrian Peiu:

Bună ziua, dragi colegi!

Domnule președinte,

M-aș bucura să mai trăim o dată acel eveniment de la Sevilla din 1986, în care fotbaliștii echipei Steaua ne-au făcut mândri că suntem români.

Sunt mulți sportivi ai României care de-a lungul timpului ne-au făcut mândri. Nu știu câți sunt prinși în această lege și ar trebui să ne uităm mai atent. Astăzi sunt 11 componenți ai echipei Steaua București care, dacă legea va trece în Parlament, vor primi această indemnizație de merit.

Eu zic că este un lucru bun, este un drept câștigat de dumnealor, pentru care eu le mulțumesc de la această tribună a Parlamentului.

Și să dea Dumnezeu să vină altă generație, să câștigăm alte titluri cu care România să se mândrească!

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Humelnicu, vă rog.

Domnul Marius Humelnicu:

Mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Într-adevăr, cam târziu această reparație morală, dar noi, românii, spunem că „niciodată nu e prea târziu”.

Să știți că gândul meu e spre tineri, spre noua generație – faptul că au nevoie de repere, au nevoie de rădăcini, pentru că doar așa noi, ca români, suntem un popor puternic.

În Comisia pentru muncă, familie și protecție socială o colegă a spus că nu vom mai avea această performanță. Să știți că ne uităm acum și vedem că sută la sută din jucători au fost români, toți, și antrenorii și stafful tehnic. Cu siguranță, acum, când ne uităm la echipele care câștigă, care investesc miliarde de euro, e foarte greu, într-adevăr, să poți într-adevăr să ai o astfel de performanță.

Cred că reparăm ceva – puțin, târziu –, dar cred că ar trebui să fim mult mai atenți la tot ce înseamnă performanțele, nu doar din sport, ci în tot ce înseamnă... poate cultură.

Dacă vreți să extrapolăm puțin, această clădire, cea mai mare clădire administrativă din lume, a fost construită de români, a fost proiectată de români și de arhitecți români și construită cu materiale și forță de muncă românească. Deci se poate, putem, și, într-adevăr, noi trebuie să dăm o imagine cât mai corectă și să transmitem noii generații că se poate și suntem în fruntea țării și a lumii, astfel încât într-adevăr să fim mândri că suntem români aici și pretutindeni.

Mulțumesc, domnule președinte.

Domnul Mircea Abrudean:

Doamna Violeta Alexandru.

Doamna Victoria-Violeta Alexandru:

Stimate colege și stimați colegi senatori,

Nu se pune problema ca vreunul dintre noi să nu aprecieze performanța sportivilor noștri, mai ales că, în anul în care au obținut această performanță, realmente reprezentau un simbol pentru toți românii. Și reprezintă și astăzi. Nu se pune problema să nu se înțeleagă acest lucru.

Și totuși am datoria, ca om care înțelege că dincolo de – cum să spun? – de emoția unui asemenea proiect de lege, câteva lucruri corecte trebuie spuse.

În primul rând, genul acesta de indemnizații și de măsuri financiare care să arate, simbolic, un respect din partea statului pentru sportivi trebuie să facă obiectul Agenției Naționale pentru Sport, în

sensul în care legea trebuie să creeze niște criterii, să stabilească cadrul general, iar beneficiarii unor asemenea indemnizații trebuie să facă obiectul unor decizii care să se plieze pe acele criterii și să fie la îndemâna instituției care gestionează domeniul.

Eu știu că în comisie s-a spus că nu mai egalăm această performanță. Dați-mi voie să sper că o vom egala și poate o vom și depăși, iar această generație de eroi din lumea fotbalului de care discutăm se va bucura să vadă că cineva îi va duce misiunea mai departe. Am nevoie să sper acest lucru. Prin urmare, menționarea în cadrul unei legi, cu nume și prenume, a unor persoane va face o nedreptate pentru cei care luptă astăzi să atingă, să egaleze și poate chiar să depășească această performanță.

A doua mea observație este legată de prezența președinților – fără să fie... n-am nimic personal cu... și vă rog să n-o luați personal, președinții comisiilor de specialitate –, care doriți să fiți... prin lege, nu dumneavoastră, se dorește să fiți la decizie cu privire la împărțirea acestor bani. Avem loc unde să facem politică, dacă mă întrebați pe mine, nu în materia aceasta de împărțire și de acordare de bani pentru sportivii noștri. Și, de altfel, pentru niciun domeniu, din punctul meu de vedere.

Înțelegem simbolistica acestui proiect de lege, dar datoria mea, ca om care vrea binele acestei țări și vrea să facem lucrurile în mod corect, în mod corect și respectuos față de toate categoriile, am simțit nevoia să iau cuvântul și să vă spun exact cum văd lucrurile.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Turos.

Domnul Turos Lóránd:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Cred că discutăm o propunere legislativă care va primi foarte multe voturi în Senat.

Vreau să vă spun că trebuie să fim mândri și trebuie să apreciem performanța sportivilor și performanța acestor sportivi excelenți.

Și permiteți-mi, ca membru al UDMR, să fiu mândru că în această echipă câștigătoare au fost prezente și minoritățile din această țară: Helmut Duckadam, Miodrag Belodedici, Jenei Imre și Bölöni Lóti.

Felicitări!

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Corlățean.

Domnul Titus Corlățean:

Mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Așa cum spunea colegul Humelnicu, Grupul senatorial PSD va vota această inițiativă legislativă care este mai mult decât binevenită și, până la urmă, este o opțiune a legiuitorului. E o mare greșeală să ducem o astfel de discuție într-o zonă de birocratizare tehnică și alte lucruri. Sunt chestiuni de opțiune pe care legiuitorul le poate adopta apreciind, cu întârziere, din păcate, performanța extraordinară la cel mai înalt nivel.

Voi spune că noi avem datoria să exprimăm această apreciere fiecare în modalitatea în care ar putea la un anumit moment. Și vă dau un singur exemplu, în puținul timp rămas la dispoziție.

În 2013 – 2014, ca ministru de externe, am avut un proiect, nu singur, cu o altă colegă ministru, de a identifica mari personalități ale sportului: Helmut Duckadam a fost între aceste personalități, Ilie Năstase, Simona Halep, mari personalități în domeniul culturii, cărora, în baza identificării în lege – și am identificat – le-am acordat pașaportul diplomatic cu un man... *(Microfon întrerupt.)*

Domnul Mircea Abrudean:

Zece secunde – vă rog să încheiați.

Domnul Titus Corlățean:

... cu un mandat de reprezentare a României – pe care l-au semnat și l-au îndeplinit.

E o chestiune de respect, de reparație. Putem face diferite lucruri, dar această lege este necesară, chiar dacă este totuși atât de târzie.

Așa că noi vom vota această lege.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Vela.

Domnul Gheorghe Vela:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Onorați colegi,

Performanța sportivă de excepție merită respect și recunoaștere.

Câștigarea Cupei Campionilor Europeni în 1986 de către Steaua București face parte din istoria sportului românesc și are o valoare simbolică incontestabilă.

Dar, atunci când recunoașterea devine drept legal la o indemnizație publică, criteriile trebuie să fie clare și echitabile pentru toți sportivii și pentru toate domeniile sportului. Trebuie să putem explica românilor de ce o performanță sportivă intră în lege și cum sunt tratate alte performanțe sportive obținute de către alți sportivi.

Acesta este echilibrul dintre memoria sportivă și egalitatea juridică. Adică recunoașterea performanței poate fi reglementată, dar criteriile trebuie să fie general obiective și nediscriminatorii, iar impactul bugetar trebuie fundamentat.

Partidul POT susține proiectul și va vota „pentru”.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 6, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.122/2023 privind exploatațiile de creștere a porcinelor și combaterea pestei porcine africane în România. (L415/2026)

Reexaminare la solicitarea Președintelui României.

Comisia pentru agricultură, industrie alimentară, dezvoltare rurală și Comisia pentru ape, păduri, pescuit și fond cinegetic au un raport comun.

Raportul, vă rog.

Domnul Sebastian Cernic:

Mulțumesc mult, domnule președinte.

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea Legii nr.175... o secundă...

Revin.

Legea aflată în procedura de reexaminare are ca obiect de reglementare consolidarea prevenirii și combaterii pestei porcine africane, protejarea exploatațiilor de creștere a porcinelor și limitarea consecințelor economice și sanitar-veterinare ale bolii.

În ședința comună din data de 14 septembrie 2026, membrii Comisiei pentru agricultură, industrie alimentară și dezvoltare rurală și ai Comisiei pentru ape, păduri, pescuit și fond cinegetic au analizat legea în forma trimisă la promulgare, observațiile din cererea de reexaminare, amendamentele și au hotărât, cu majoritatea de voturi ale celor prezenți, să admită în parte cererea de reexaminare și să adopte un raport comun de admitere a legii, cu amendamente admise.

Față de cele prezentate, Comisia pentru agricultură, industrie alimentară și dezvoltare rurală și Comisia pentru ape, păduri, pescuit și fond cinegetic supun spre dezbateră și adoptare plenului Senatului raportul comun de admitere, cu amendamente admise, și Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.122/2023 privind exploatațiile de creștere a porcinelor și combaterea pestei porcine africane.

Mulțumesc mult.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

Punctul... *(Discuții.)*

Vă rog.

Domnule Stoica, tot aici?

Domnul Sebastian Cernic:

Mulțumesc mult, domnule președinte.

Dincolo de observațiile pe care domnul președinte le-a trimis, pe care le-am luat în calcul și, alături de domnul ministru Tanczos Barna, am formulat amendamente, trebuie să discutăm de ce am ajuns aici. Iar singurul vinovat – și este în sală – e partidul care a dat pentru ultimii zece ani ministrul agriculturii. Fie că vorbim de Barbu, fie că vorbim de Chesnoiu sau de domnul Daea, trebuie să ne spună, când au fost la minister, câte informări au primit de la instituțiile statului cu privire la răspândirea pestei porcine încă din 2018.

Au fost peste 126 de informări din partea SRI – o spune directorul SRI – cu privire la răspândirea pestei porcine. Nu au făcut nimic.

Mai mult decât atât, au șubrezit activitatea ANSVSA la începutul anului 2025, când domnul Ciolacu, premier la vremea respectivă, a ales să taie cu 50% bugetul ANSVSA.

Unde suntem astăzi? Avem oieri care ies în stradă pentru că nu mai pot exporta animalele. De ce? Pentru că și în această breaslă există aceeași problemă: avem o pestă, pesta micilor rumegătoare, și variola. Și ghici ce? Și în această situație instituțiile statului au trimis informări către ministere și către instituții. Și ghici ce? N-au făcut nimic.

Trebuie să răspundă miniștrii care i-au adus pe fermieri în această situație și au șubrezit siguranța alimentară. Așadar, stimați colegi de la PSD, vă faceți vinovați de toată situația în care ați dus sectorul suin și ovin.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Stoica, vă rog.

Domnul Ciprian-Titi Stoica:

Mulțumesc, domnule președinte.

Dragi colegi, mare atenție!

Să știți că incompetența celor de la ANSVSA și a celor care au condus Ministerul Agriculturii este un atentat la siguranța noastră alimentară.

Vreau să vă dau un mic exemplu: am trimis solicitare către prefectul de Timiș în mandatul trecut, tot așa, având informații că există această pestă în rândul populației de mistreți, și ghici ce? În Arad erau raportate, în Caraș erau, în Serbia erau, peste tot împrejurul județului Timiș erau raportate cazuri. În Timiș – ce să vezi? –, niciunul. Zero! De parcă populațiile de mistreți ar fi știut exact unde-i granița și n-ar fi trecut.

Acesta este doar un mic exemplu, să vedeți că, acolo unde există incompetență și rea-voință, lucrurile nu funcționează.

Același lucru i-a scos în stradă și pe fermieri. Și aici dați-mi voie să fac o mică paranteză, pentru că, de la acest microfon, un coleg de-al nostru senator a mințit cu nerușinare, spunând că parlamentarii AUR au instigat. Eu personal am fost acolo, în Piață. M-am întâlnit și cu colega noastră Stoiciu și cu doamna senator Spătaru. Eu nu le-am văzut pe ele să instige, cum cred că nici ele n-au văzut pe alți colegi parlamentari să instige. Așa că vă rog frumos să nu mai mințiți, pentru că o să vă crească nasul, și nu altceva.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Vela.

Domnul Gheorghe Vela:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Pentru că în sesiunea trecută unul dintre reprezentanții UDMR-ului – dacă nu mă înșel, domnul Tasnadi – mă vedea ca pe un viitor ministru al agriculturii și considera că am veleități pentru a conduce un asemenea minister, am ieșit ca să vorbesc despre fermierii români, pentru că îmi pasă de ei, de tot ce se întâmplă în domeniul agriculturii.

Cu adevărat, în privința crescătorilor de porcine avem o problemă, pentru că, atunci când lovește o epidemie de pestă porcină, întotdeauna sunt reduceri de capete de animale. Însă acest proiect este binevenit, pentru că prin reexaminare se dorește o proporționalitate, și anume i se pune un picior în prag statului, ca să nu mai facă confiscări de animale după cum dorește, ci pe criterii de diferențiere și să fie lucrurile foarte bine gândite, pentru că cel care suferă este producătorul român, fermierul român.

Pentru asta, susținem proiectul și vom vota cu vot pentru admiterea lui.

Vă mulțumim.

Domnul Mircea Abrudean:

Doamna Spătaru, vă rog. (*Rumoare.*)

Doamna Elena-Simona Spătaru:

Mulțumesc, domnule președinte.

Domnul Mircea Abrudean:

Mai are.

Doamna Elena-Simona Spătaru:

Nu am fost la protest, dar circul în București, stimate coleg.

Dar, dacă aș fi fost la protest, aș fi spus ceea ce se omite – că de 30 de ani știm foarte bine cine a adus în faliment și această industrie, că noi, cetățenii României, încercăm să ajutăm și să subvenționăm fermierii. Fie că aceștia cresc porci, cresc oi, vin din când în când și ne trag de urechi oamenii aceștia, pentru că alții, care au fost la putere – unii chiar vreo... peste 20 de ani au avut miniștri de agricultură,

îi știm, sunt în sală –, au făcut multe afaceri și mulți bani pe spinarea oamenilor acestora. Și noi, cetățenii, nu mai putem să subvenționăm aceste scheme pe care PSD-știi continuă să le facă, pentru că cetățenii României trebuie să mai mănânce porc și românesc, oaie românească, nu să-i aducem la limită, să exporte, ca să facă și ei un minimum de profit, puținul pe care reușesc să-l crească, pentru că pe unii îi ținem în spate cu schemele lor de afaceri și de partide. Asta aș fi spus dacă aș fi fost la protest.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Continuăm – punctul 7 a fost retrimis la comisie.

Continuăm cu punctul 8, Propunerea legislativă pentru modificarea art.108¹ din Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023. (L566/2026)

Declar deschise dezbaterile generale.

Comisia pentru învățământ, raport, vă rog.

Domnul Ștefan Pălărie:

Mulțumesc, domnule președinte.

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea art.108¹ din Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023, cu modificările și completările ulterioare, în sensul acordării burselor tehnologice și elevilor care frecventează învățământul liceal tehnologic în sistem dual.

La comisia de raport a fost dezbătută propunerea legislativă și au fost adăugate amendamente, care au trecut în unanimitate – atât amendamentele, cât și raportul de admitere, pe care îl supunem atenției și dezbaterii plenului Senatului.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Vela, vă rog.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte,

În condițiile în care, în urma guvernării de către fosta coaliție, studenții României și elevii României au avut de suferit pentru că li s-au tăiat burse, este binevenit acest proiect de lege, pentru că el contribuie oarecum la stimularea elevilor ca să învețe mai bine, în special cei care învață într-un domeniu tehnologic.

Învățământul dual este construit tocmai pentru a lega școala de o meserie și de un loc de muncă. Dacă vrem ca elevii să aleagă această situație, să rămână în școală, regulile de sprijin trebuie să fie

coerente. Dar acum fiți atenți la ce vă spun. Nu este suficient să scriem în lege că există o bursă. Trebuie să fie clar cine o primește, de când, din ce buget, fără ca metodologia să poată restrânge ulterior dreptul stabilit de Parlament. Pentru un elev aflat în clasa a IX-a, predictibilitatea sprijinului nu este un detaliu administrativ, ci poate influența realmente continuarea studiilor.

Pentru asta, susținem proiectul și votăm cu vot pentru adoptarea lui.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Nicula, apoi domnul Pălărie.

Domnul Mircea-Cristian Nicula:

Mulțumesc, domnule președinte.

Colegul spunea de criterii. De asta există Ministerul Educației și Cercetării, pentru a crea legislație subsecventă. Și, cu siguranță, o va face bine.

Însă noi trebuie să ne gândim foarte serios la alocarea a 6% sau, mă rog, cum se vrea mai nou, 15% din bugetul consolidat, pentru că Pachetul 1 de măsuri, asumarea de către Guvernul Bolojan, durează până la începutul anului viitor, când putem reveni la o finanțare corectă pentru sistemul de învățământ.

Îi felicit pe colegii mei din Grupul PSD pentru amendamentele depuse la această lege și vom vota pentru această lege.

Mi-aș dori tare mult să revenim și la celelalte burse și drepturi care au fost tăiate în învățământ.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Pălărie, vă rog.

Domnul Ștefan Pălărie:

Mulțumesc, domnule președinte.

Haideți să spunem lucrurilor pe nume. Învățământul din România funcționează pe Legea nr.198/2023, o lege dezastru – trebuie să fie spus –, împachetată cu fundiță „România Educată”. Una dintre problemele majore a fost și această scăpare, și anume faptul că, începând cu acest an școlar, bursierii din învățământul dual, cei care trebuiau să primească 300 de lei de la partenerul economic și 300 de lei din partea statului român, nu mai puteau primi această bursă, pentru că din acest an învățământul tehnologic se reorganizează.

E foarte bine că a existat o inițiativă transpartinică de a corecta această situație și, măcar parțial, peticim o problemă din această lege. Așa cum spuneam, sunt multe lucruri, altele, de rezolvat. Revenim în curând și cu Evaluarea Națională de la clasa a VIII-a.

Dar aș mai adăuga un lucru pe care l-am făcut și de care sunt mândru: am propus ca de acum înainte bursele, în statul român, să fie acordate pe toată perioada anului școlar sau a anului calendaristic,

în așa fel încât să nu mai poată fi la dispoziția ministerului dacă acordă sau nu acordă burse în vacanță. Acest amendament, trecând cu votul tuturor colegilor în Senat și apoi în Camera Deputaților, va permite să existe o stabilitate financiară pentru familii, să fie eliminat un risc de abandon școlar în creștere în vacanța de vară, între anii... mai ales anii de învățământ liceal, și în felul acesta să putem avea un sistem de învățământ măcar un pic mai stabil, dacă nu mai performant.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 9, Propunerea legislativă pentru completarea art.30 alin.(1) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. (L379/2026)

Declar deschise dezbaterile generale.

Comisia juridică, raport, vă rog.

Domnul Ion-Cristinel Rujan:

Mulțumesc.

În ședința din 9 septembrie 2026, membrii Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări au analizat propunerea legislativă, punctele de vedere exprimate, avizele primite și au hotărât, cu majoritate de voturi, să adopte un raport de respingere.

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări supune votului plenului Senatului raportul de respingere, precum și propunerea legislativă.

În raport cu obiectul de reglementare, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, Senatul fiind primă Cameră sesizată.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Vela, vă rog.

Microfonul 2.

Domnul Gheorghe Vela:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Acest proiect de lege aparține colegilor de la USR.

Domnul senator POT de Caraș-Severin, Gheorghe Vela, îl susține, îl consideră binevenit în legislația noastră românească, pentru următoarele considerente.

Prin această propunere legislativă se dorește ca proiectele de acte normative să fie însoțite pe viitor și de un tabel comparativ, care să cuprindă, într-o primă coloană, reglementarea care este în

vigoare, iar într-a doua coloană – forma propusă spre adoptare pentru fiecare dispoziție care face obiectul modificării sau completării.

Vrem să adăugăm că, în opinia noastră, transparența în domeniul legislativ nu este un moft, este o necesitate și ea trebuie să fie încurajată, deoarece un tabel comparativ reduce erorile, grăbește analiza în comisii și îi ajută pe cei afectați de lege să înțeleagă exact ceea ce se modifică.

Recomandarea noastră este ca colegii senatori să voteze „pentru”, pentru că acest... *(Microfon întrerupt.)*

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 10, Propunerea legislativă pentru completarea Legii nr.226/2023 privind aplicarea unor tarife rutiere pe rețeaua de drumuri naționale din România. (L441/2026)

Declar deschise dezbaterile generale.

Comisia pentru transporturi, raport, vă rog.

Domnul Robert-Marius Cazanciuc:

Mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Comisia de transporturi vă propune un raport de respingere.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Continuăm cu punctul 11, Propunerea legislativă privind aprobarea obiectivului de investiții „Autostrada Dacilor”. (L539/2026)

Declar deschise dezbaterile generale.

Comisia pentru transporturi, vă rog. *(Discuții.)*

Dacă avem inițiator, vă rog.

Domnul Vela este inițiator.

Vă rog, domnule Vela, vă așteptăm.

Domnul Gheorghe Vela:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Onorați colegi,

România are nevoie cu adevărat de autostrăzi. Cine iese din zona de vest – eu vorbesc de partea Banatului – și când intră în Ungaria, toată lumea care merge către Occident spune „am intrat în altă lume”. De ce? Pentru că autostrăzile ungurilor sunt excepțional de bine puse la punct.

Ce se dorește prin această Autostradă a Dacilor? Un lucru extraordinar.

Avem o zonă minieră, Valea Jiului, cu o grămadă de localități care au rămas în urmă ca dezvoltare, pentru că s-au închis minele, a apărut sărăcia, a apărut șomajul. Trebuie să conectăm partea aceasta de țară, din județul Hunedoara, de restul țării și al lumii civilizate. Adică trebuie să conectăm un trecut trist cu un viitor promițător.

Ceea ce vreau să vă spun este să nu vă împiedicați de observațiile negative care au fost date de către Consiliul Legislativ, pentru următoarele considerente. În trecut, în acest Senat a mai trecut un proiect, care a devenit lege, cel referitor la Autostrada Nordului. Atunci s-a putut, a fost o emulație, a fost, pur și simplu, un sprijin masiv pentru acest proiect. Era atunci președinte al Senatului domnul Robert Cazanciuc, colegul nostru de la PSD. Atunci s-a putut.

De ce să nu se poată și acum? Pentru români ne chinuim, ca să le îmbunătățim viața lor – eu vorbesc liber acum în fața dumneavoastră –, nu pentru interese personale. Cei care au de câștigat prin acest proiect, Autostrada Dacilor, sunt, la urma urmei, românii, nu numai din județul Hunedoara, ci și din toată partea aceasta – vest și sud-vest – a României.

Mai mult decât atât, vă rog să aveți în vedere... pentru că prin observațiile Consiliului Legislativ s-a spus că, practic, noi am încerca să... sau am brua anumite atribuții ale Executivului. În niciun caz! Din contră, prin acest proiect nu se intervine în niciun fel în atribuțiile Executivului, ci, din contră, ele sunt întărite – fiecare putere a statului are competențele sale.

Practic, vă cer un vot pentru ca românii din Hunedoara și românii din această parte de sud-vest a țării să fie ajutați. Au rămas în urmă din punct de vedere economic. Trebuie să avem grijă de toată România, nu doar de anumite zone, pentru că apare decalajul, cum am spus și într-o declarație politică, când am vorbit despre Regiunea de Vest – cei care sunt puternici vor deveni și mai puternici, iar cei care sunt săraci și slabi vor deveni și mai slabi. Trebuie să facem un echilibru, să ne pese de toți românii.

Vă mulțumesc.

Pentru asta, vă rog un vot „pentru”.

Domnul Mircea Abrudean:

Comisia pentru transporturi, vă rog, raportul.

Domnul Robert-Marius Cazanciuc:

Mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Consiliul Legislativ a avizat negativ inițiativa.

Consiliul Economic a avizat negativ inițiativa.

Membrii comisiei au votat, în unanimitate, un raport de respingere.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Mulțumesc.

Vă rog, domnule Cazanciuc, intervenție. (*Rumoare, discuții.*)

Domnul Robert-Marius Cazanciuc:

Stimați colegi,

În urmă cu vreo 30 și ceva, 40 de ani, într-o bătălie dintre daci și romani, am fost pus de partea dacilor, pentru că cineva s-a uitat la profilul meu și a zis: „Tu ești pui de dac!”

Bănuiesc că mulți de aici, din sală, sunteți pui de daci și n-aveți nimic împotriva unei asemenea autostrăzi. Numai că, dacă n-avem indicatori tehnico-economici, s-ar putea să trecem cu buldozerul peste moștenirea dacică, să nu fie... să nu ne fie bine pe viitor.

Eu cred că domnul Vela a făcut bine ce a făcut și luăm act astăzi de o declarație politică a domnului Vela, că este nevoie de o asemenea autostradă, numai că în lege lucrurile trebuie făcute altfel.

Soluția este să avem cât mai repede – Dumnezeu! – un guvern care să aibă ca prioritate o asemenea inițiativă, în așa fel încât, într-adevăr, și ceilalți români care nu sunt astăzi în programul național să se bucure de autostrăzi.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Bodea.

Domnul Marius Bodea:

Mulțumesc.

Susțin Autostrada Dacilor, dar făcută de daci, cu tehnologia dacilor, cu dalta, cu ciocanul, cum se făcea pe vremuri. Asta pentru că inițiatorilor le mirosoare fondurile europene și globaliștii aceia de la Bruxelles.

Altfel, că proiectul e neconstituțional cap-coadă e doar un detaliu.

Partidul domnului Vela – POT, vrea să facă prin lege autostrada Deva – Petroșani. Au rezolvat numele autostrăzii, este un bun început. Construcția se va face, evident, fără utilaje străine, globaliste. Tunelul se va săpa la mână. Pe autostradă vor circula care trase de boi – de-ai noștri, evident!

Sigur, inițiatorul poate protesta și să spună: „De ce faceți mișto de noi?” Dar, cine a început primul?! Pentru că, așa cum spunea și colegul Cazanciuc, veniți cu o autostradă fără studiu de fezabilitate, fără costuri, fără finanțare și noi ce să facem? O să o plătim în brânză?

Valea Jiului are nevoie de un drum adevărat. Asta este un lucru foarte serios. Dar noi aici, practic, suntem chemați astăzi să respingem o poveste.

Dacii măcar au avut o scuză că n-au construit autostrăzi – trăiau acum 2 000 de ani, însă inițiatorii ce scuză au să construiască astăzi doar din vorbe autostrăzi?

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Vela, vă rog.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte,

La un proiect de lege anterior am vorbit să nu facem discriminare în domeniul sportului, să nu-i favorizăm doar pe fotbaliști, să rămână în urmă boxerii, gimnaștii, înotătorii, canotorii și așa mai departe.

Acum însă vă spun la fel: de ce s-a putut în 2019, prin Legea nr.68/2019 care a devenit Legea nr.264/2020, să se aprobe un proiect de lege Autostrada Nordului? De ce? Moroșenii pot, iar bănașenii și cu hunedorenii nu pot? De ce nu se poate?

Dacă suntem reprezentanții românilor, să fim ai tuturor. Cer egalitate pentru toată lumea și să aveți grijă de toate părțile României. Senatorii trebuie să se gândească la binele tuturor.

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 12, Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. (L488/2026)

Declar deschise dezbaterile generale.

Dau cuvântul inițiatorului.

Vă rog, doamna senator.

Doamna Ana-Cynthia-Ioana Păun:

Ai carte de identitate nouă, electronică, dar legea funcționează ca și cum ai avea-o tot pe cea veche. Pe noua carte de identitate electronică nu mai apare trecută adresa de domiciliu. Ea există în continuare, există pe cip, e păstrată electronic, dar agentul constatator trebuie să înscrie în procesul-verbal adresa de domiciliu și, în acest moment, unii dintre ei nici măcar nu au posibilitatea, n-au mijloacele ca s-o verifice.

De aceea, împreună cu colegii mei, am inițiat proiectul pe care-l discutăm astăzi, care elimină obligativitatea înscrierii adresei de domiciliu pe procesul-verbal. Se verifică în continuare identitatea persoanei după nume, după prenume, după CNP, așa cum este normal.

Și facem asta pentru că avem un principiu și am făcut mai multe legi în direcția asta: când statul deja deține o informație despre cetățean, instituțiile lui trebuie să o poată folosi. Nu este treaba omului să facă legătura între instituții cu hârtiile în mână, cetățeanul nu trebuie să fie curierul statului, ci este responsabilitatea noastră să facem instituțiile să lucreze împreună. Și nu le putem cere oamenilor să intre în era digitală când noi așteptăm la ghișeu cu regulile de ieri.

Așa că vă rog să votați împotriva respingerii acestui proiect, pentru că o reformă reală trebuie dusă până la capăt. Nu trebuie să plătească cetățenii prin birocrație și prin timp pierdut pentru reforma digitalizării, pentru o digitalizare care a fost făcută pe jumătate.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Comisia juridică, raport, vă rog.

Doamna Doina-Elena Federovici:

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări în data de 02.09.2026 a fost sesizată spre dezbatere în fond cu Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor.

În data de 9 septembrie, comisia a luat în dezbatere inițiativa legislativă, avizele și punctele de vedere transmise cu privire la aceasta și a hotărât, cu majoritate de voturi, să adopte un raport de respingere.

Prin urmare, comisia supune plenului Senatului prezentul raport de respingere și propunerea legislativă. Senatul este prima Cameră sesizată.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnul Vlahu.

Apoi domnul Vela.

Domnul Nicolae Vlahu:

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Și, în principal, mă adresez colegilor de la USR.

Eliminarea domiciliului din procesul-verbal de constatare și sancționare a contravenției nu reprezintă niciun fel de reformă, ba chiar ar exista o îngreunare a exercitării activității organelor de constatare a contravențiilor. Prin urmare, această soluție este una puternic greșită și nu ne poate ajuta în niciun fel. Și vă dau câteva exemple.

Într-un proces-verbal, automat este necesar a se stabili și domiciliul, tocmai pentru a putea stabili competența teritorială a instanței care... unde te poți adresa cu plângere contravențională. Pe de altă parte, sumele vor fi alocate ori la bugetul local, ori la bugetul general. Dacă vorbim despre bugetul local, iată că ne trebuie iar domiciliul.

Prin urmare, este corect să votăm pentru respingerea acestui proiect de lege, fiindcă nu aduce decât rău actualei legislații.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Vela, vă rog.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte,

Onorați colegi,

Pe rolul Senatului se află la comisii un proiect de lege al domnului Vela, L508/2026, privitor la prelungirea valabilității cărții simple de identitate.

Mă opun la acest proiect al colegilor de la USR, pentru următoarele considerente.

Vulnerabilitățile cărții electronice de identitate sunt următoarele:

1. Phishing – pot să fie furate de la distanță, *contactless* (fără contact), datele de identitate, pot să fie luate de către anumiți oameni care au tehnologia necesară;
2. Se poate bloca PIN-ul;
3. Poate să fie omul localizat prin satelit.

Sunt multe alte probleme și vulnerabilități.

Domnii vin, de la USR, cu ideea digitalizării. Nu aduceți o siguranță. Trebuie să lăsați întotdeauna o alternativă, să lăsați și ghișeu fizic pentru oameni la toate unitățile administrative și la toate instituțiile. Bătrânii n-au nevoie să le fie furate datele, ci au nevoie de siguranță.

Dacă dumneavoastră vreți să fiți în era digitalizării în secolul XXIII, vă privește, dar lăsați românii să aibă totuși drept la alternativă.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 13, Propunerea legislativă privind instituirea Zilei Naționale a Siguranței Locuinței. (L501/2026)

Declar deschise dezbaterile generale.

Comisia pentru administrație publică, raport, vă rog.

Domnul Császár Károly Zsolt:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

În ședința din data de 8 septembrie 2026, membrii Comisiei pentru administrație publică au analizat propunerea legislativă, observațiile formulate în avizele și punctele de vedere primite și au hotărât, cu majoritate de voturi ale celor prezenți, să adopte un raport de respingere.

Față de cele prezentate, Comisia pentru administrație publică supune spre dezbateră și adoptare plenului Senatului raportul de respingere și propunerea legislativă.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Doamna Stelea, vă rog.

Doamna Niculina Stelea:

Stimați colegi,

De principiu, noi, AUR, suntem de acord că este important să existe cât mai multă comunicare pentru siguranța cetățeanului și să existe chiar și acțiuni concrete în acest sens, spre exemplu: exerciții pentru situații de urgență.

În această situație, AUR va vota însă pentru raportul de respingere a acestei legi, date fiind în primul rând observațiile Consiliului Economic și Social care vorbesc despre cheltuieli suplimentare, nenecesare în acest moment.

Onest vorbind, nu este încă o zi de festivism și nu de asta are nevoie acum România.

Totuși, profit de ocazie ca să atrag atenția asupra a două aspecte pe care le consider relevante în contextul acestei legi.

În primul rând, eu și câțiva colegi de la AUR am inițiat o lege prin care riscul de explozie accidentală trebuia să fie inclus în categoria riscurilor acoperite prin asigurarea obligatorie a locuințelor. Este o idee decentă, care presupune modificări minimale la o legislație aflată în vigoare și fără efecte economice asupra statului.

Există încă posibilitatea adoptării legii la Camera Deputaților, dacă vă pasă cu adevărat de siguranța locuințelor, și asta la un an de la explozia din Rahova. Blocul acela nu este dărâmat și pentru proprietarii locuințelor nu s-a găsit încă o soluție legală.

Al doilea aspect care merită semnalat este faptul că „tătucul” situațiilor de urgență din România, domnul Raed Arafat, este în continuare pe funcție – asta în ciuda tuturor abuzurilor din pandemie și a multiplelor dosare penale care evidențiază taman achiziții problematice pentru reacția în situații de urgență.

Cred că ar trebui inclusiv pe acest palier să ne gândim să reclădim încrederea cetățenilor și să mai schimbăm dirijorul.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Vela, vă rog.

Microfonul 2.

Domnul Gheorghe Vela:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

În privința acestui raport... acestui proiect de lege, poziția noastră este următoarea, și anume: siguranța locuinței considerăm că nu este un subiect simbolic atunci când vorbim despre incendii, despre explozii de gaze, despre instalații electrice care sunt periculoase și vulnerabile la cutremure și prevenția costă incomparabil mai puțin decât o tragedie.

Și o zi națională poate aduce într-un singur cadru școlile, autoritățile, pompierii, comunitățile, pentru a transmite informații simple, care însă pot salva vieți.

Pentru asta partidul POT susține proiectul și votăm cu vot pentru adoptare.

Vă mulțumim.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 14, Proiectul de hotărâre referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu – Consolidarea rezilienței în materie de sănătate la nivel mondial în contextul schimbărilor geopolitice – COM(2026) 197 final.

Comisia pentru afaceri europene, raport, vă rog.

Domnul Petrică Lucian Rusu:

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată în vederea examinării Comunicării Comisiei către Parlamentul European și Consiliu – Consolidarea rezilienței în materie de sănătate la nivel mondial în contextul schimbărilor geopolitice – COM 197 final.

Ședința comisiei a avut loc în data de 9 septembrie 2026.

Comisiile permanente sesizate, respectiv Comisia pentru sănătate, Comisia pentru buget și Comisia economică, nu au transmis observații.

În urma examinării, membrii comisiei susțin obiectivul comunicării și măsurile destinate creșterii rezilienței sistemelor de sănătate la nivelul Uniunii.

Domnul Mircea Abrudean:

Mulțumesc.

Doamna Federovici, vă rog.

Doamna Doina-Elena Federovici:

Când un bunic, o bunică sau... o mamă nu găsește medicamentul de care are nevoie pentru copilul ei, nu contează cine e vinovat pentru lipsurile din lanțurile de aprovizionare, contează doar că raftul este gol.

Noi, social-democrații, susținem acest raport, pentru că vorbește exact despre asta: siguranța sanitară a oamenilor obișnuiți, nu doar strategii abstracte de la Bruxelles.

O Europă care își produce singură medicamentele esențiale, care se pregătește din timp pentru crize și care nu mai depinde de câțiva furnizori externi este o Europă care nu-și lasă cetățenii fără tratament atunci când contează cel mai mult.

Este vorba despre demnitatea de a te trata cu încredere, nu despre birocrație.

Grupul PSD va vota „pentru”.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Proiectul rămâne la vot final.

*

Punctul 15, Proiectul de hotărâre referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Planul de acțiune privind îngrășămintele: parteneriat pentru asigurarea disponibilității, accesibilității prețurilor și autonomiei strategice a îngrășămintelor autohtone în Uniunea Europeană – COM(2026) 310 final.

Comisia pentru afaceri europene, raport, vă rog.

Domnul Petrică Lucian Rusu:

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată în vederea examinării acestei Comunicări 310.

Dezbaterile au avut loc în ședința din 9 septembrie 2026 și s-au desfășurat în format fizic.

În urma dezbaterii, membrii Comisiei pentru afaceri europene au hotărât, cu unanimitate, formularea unei opinii la acest COM și supun plenului Senatului spre dezbateri și adoptare proiectul de hotărâre privind adoptarea acestei opinii.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Peiu, vă rog.

Domnul Petrișor-Gabriel Peiu:

Mulțumesc, domnule președinte.

Doamnelor și domnilor senatori,

Avem în față un document care vorbește despre preocupările pe care Europa le are în legătură cu asigurarea îngrășămintelor. Dar din acest document lipsește subiectul principal, și anume politica privind prețul și accesibilitatea gazului natural.

Nu trebuie să uităm că aproximativ 70% din prețul îngrășămintelor este reprezentat de prețul gazelor naturale. Gazele naturale, astăzi, au ajuns la un nivel, în Uniunea Europeană, de 80 de euro pe megawatt-oră – în jurul acestei valori.

Toată lumea se îmbată cu ideea că acest preț va scădea. Și, apropo, este o discuție publică, provocată de unii colegi ai noștri, în legătură cu exercitarea dreptului de preempțiune al statului privind achiziția de gaze din zăcămintul Neptun Deep. Toată lumea vorbește despre scăderea prețului la gaz, dar nimeni nu spune pe ce se bazează. Pe niște contracte *futures*, pe cantități foarte mici. Or, noi vorbim aici de miliarde de metri cubi.

Și trebuie să înțelegem că nu există absolut nicio premisă pentru scăderea prețului gazelor naturale în Uniunea Europeană. Avem un război între Rusia și Ucraina, care a pus Uniunea Europeană în postura de a decide stoparea importurilor de gaze din Federația Rusă, cel mai ieftin gaz disponibil. În același timp, nu avem niciun fel de perspectivă privind încheierea conflictului din Orientul Mijlociu, care să aducă, la rândul său, o ușurare a prețului gazelor, și nu avem niciun fel de ușurare a prețului acestei materii prime în ceea ce privește gazul natural lichefiat. Deci toate perspectivele pe care le avem privind prețul și accesibilitatea resursei de gaz sunt negative.

Gazul este principalul motor atât al industriei chimice în general, în Uniunea Europeană, cu contribuție foarte mare în industrie, cât și în îngrășămintele. Dacă vorbim despre România și despre interesul României, trebuie să observăm că absolut toată industria românească de îngrășămintele este astăzi închisă. Și sperăm că se va redeschide la un moment dat Azomureșul – vorbim acolo de un consum de un miliard de metri cubi anual, cam un sfert din cât îi revine Romgazului din exploatarea Neptun Deep.

Deci noi ne vom abține de la votarea acestui COM atâta timp cât nu atinge punctul nevralgic al industriei îngrășămintelor, și anume gazul.

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Proiectul rămâne la vot final.

*

Punctul 16, Proiect de hotărâre referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Un cadru de reglementare al UE mai simplu, mai clar și mai bine aplicat – COM(2026) 380 final.

Comisia pentru afaceri europene, raport, vă rog.

Domnul Petrică Lucian Rusu:

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată în vederea acestui COM 380 final.

Dezbaterile au avut loc în ședințele din 9 septembrie 2026.

În urma dezbaterii, membrii Comisiei pentru afaceri europene au hotărât, cu majoritatea membrilor prezenți, formularea unui raport la COM 380 final și supun plenului Senatului spre dezbateră și adoptare proiectul de hotărâre privind adoptarea raportului.

Domnul Mircea Abrudean:

Doamna Ștefănescu, vă rog.

Doamna Ștefănescu, vă rog.

Doamna Daniela Ștefănescu:

Stimați colegi,

12 – acestea sunt domeniile prioritare pe care Comisia ni le propune spre revizuire prin acest plan: de la libera circulație a mărfurilor și serviciilor, la fiscalitate, energie, climă și sector digital. 12 domenii în care în lunile următoare se va decide cine scrie regula: la Bruxelles sau la nivelul statului membru?

COM 380 nu răspunde la această întrebare. Comunicarea 380 invocă o simplificare și o reducere a fragmentării și o aplicare fermă a regulilor. Toate sună de bun-simț. Cine ar vota împotriva clarității, împotriva unei Europe mai puțin sufocată de hârtii?

Trebuie să vedem dincolo, totuși, de acest titlu. Trebuie să vedem drumul pe care îl deschide și să ne întrebăm: pentru cine simplificăm – pentru cetățean sau pentru Bruxelles, care va putea impune mai ușor regula, de fapt, tuturor? Evident, nu e același lucru și diferența contează.

Planul de acțiuni al Comisiei își construiește logica în jurul proporționalității și reducerii sarcinilor administrative. Hotărârea noastră corectează parțial acest lucru.

La art.1 pct.(2) lit.g), spune ceva ce consider că trebuie citit cu voce tare în această sală: fiecare propunere viitoare ieșită din acest plan va fi examinată individual din perspectiva atribuirii, din perspectiva subsidiarității acolo unde competența nu este exclusiv a Uniunii și, în toate cazurile, din perspectiva proporționalității, conform art.5 din Tratatul UE.

Documentul cere și asigurarea riguroasă a respectării dreptului, inclusiv prin investiții proactive și proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. Respectarea legii este firească, dar trebuie mereu să avem un răspuns la întrebarea: ce lege, cine decide și unde se termină Uniunea și unde începe statul național?

Reținem și faptul că hotărârea cere ca instrumentele de inteligență artificială folosite pentru evaluarea conformității legislative să aibă caracter auxiliar, ca decizia finală să fie sub responsabilitate umană. Vom urmări ca acest principiu să rămână declarativ.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Vela, vă rog.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte,

Onorați colegi,

Senatorul POT de Caraș-Severin, Gheorghe Vela, va vota abținere la acest COM și partidul POT la fel, pentru următoarele considerente. O să vorbesc liber.

Cu adevărat, se vorbește despre îmbunătățirea cadrului legislativ european, a acquis-ului comunitar. Dar avem câteva probleme, și anume, cu toate că se vrea o uniformizare, și directă, și mascată, a legislației europene, totuși există vulnerabilități.

Spre exemplu, Danemarca și-a luat libertatea de a avea propria legislație în ceea ce privește actele de identitate. Austria, în centrul Europei, are cărțile de identitate și simple, și electronice, cu valabilitate de circulație pe întreg teritoriul Uniunii Europene. La noi nu se poate lucrul acesta.

Deci, atâta vreme cât unora li se impune o ascultare orbească față de Bruxelles, iar altora li se lasă libertatea să facă ce doresc față de legislația europeană, considerăm că există, ca să spun așa, o discriminare față de statele membre.

Pentru asta, nu pot să fiu de acord cu acest COM și... *(Microfon întrerupt.)*

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Inițiativa rămâne la vot final.

*

Punctul 17, Proiect de hotărâre referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind Strategia Uniunii Europene pentru combaterea sărăciei: abordarea și prevenirea sărăciei din copilărie până la vârste înaintate – COM(2026) 538 final.

Comisia pentru afaceri europene, raport, vă rog.

Domnul Petrică Lucian Rusu:

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată în vederea examinării acestui COM 538 final.

Comisia a dezbătut comunicarea în ședința din data de 9 septembrie, în prezența reprezentantului Ministerului Afacerilor Externe.

În urma dezbaterii, membrii comisiei au hotărât, cu unanimitate de voturi, formularea unui raport la acest COM 538 final și supun plenului Senatului spre dezbateră și adoptare proiectul de hotărâre privind adoptarea prezentului raport.

Domnul Mircea Abrudean:

Doamna Federovici, doamna Dobra.

Doamna Doina-Elena Federovici:

Sărăcia nu lovește doar într-un anumit moment din viață, ci poate apărea oricând: în copilărie, în tinerețe, la vârsta maturității depline, dar în special la bătrânețe. Mai mult, aproape nimeni nu poate fi ferit 100%, pentru că sărăcia poate veni sau reveni oricând și poate afecta familii care ieri se descurcau bine sau chiar oameni de succes, care au trecut prin cumpene ale vieții.

Pentru prima dată, avem acum o abordare integrată, pe tot parcursul vieții, o abordare care prevede locuri de muncă de calitate, acces la educație, la sănătate și la servicii esențiale pentru toți cei aflați în dificultate. Pentru toți, asta înseamnă mai puțină frică față de ziua de mâine.

Susținem această strategie, pentru că obiectivul ei, eradicarea sărăciei până în anul 2050, este exact cauza pentru care merită să luptăm cu toții.

Domnul Mircea Abrudean:

Doamna Dobra, vă rog.

Doamna Elena-Adelina Dobra:

Mulțumesc, domnule președinte.

Dragi colegi,

Strategia europeană pentru combaterea sărăciei pornește de la o realitate care ar trebui să ne preocupe pe toți: 93 de milioane de europeni sunt expuși riscului sărăciei sau excluziunii sociale, iar 19 milioane dintre aceștia sunt copii.

Din punctul meu de vedere, una dintre cele mai importante dimensiuni este prevenția, pentru că sărăcia nu apare dintr-o dată și nu înseamnă doar lipsa veniturilor. De multe ori, ea începe prin acumularea unor dezavantaje încă din copilărie: acces mai redus la educație, acces mai redus la servicii medicale, lipsa îngrijirii și alimentației adecvate, activități extrașcolare în minus și condiții mai precare de locuire. Cred că acesta trebuie să fie unul dintre principiile noastre de bază: niciun copil nu ar trebui să-și înceapă viața cu șanse mai puține la o viață bună doar pentru că s-a născut într-o familie defavorizată sau într-o comunitate cu oameni vulnerabili.

Dar, din păcate, problema nu se termină în copilărie. Pentru România, cifrele privind tinerii sunt deosebit de îngrijorătoare. În 2025, 30,8% dintre aceștia, tineri cu vârste între 15 și 29 de ani, erau expuși riscului de sărăcie sau excluziunii sociale, iar aceasta este cea mai ridicată rată din Uniunea Europeană. În același timp, 19,2% dintre acești tineri sunt tineri care nu sunt integrați pe piața muncii, nu sunt integrați în nicio formă de educație sau de școlarizare. Și aici, la această categorie de tineri, avem cea mai ridicată rată din Uniunea Europeană.

Realitatea ne spune că, pentru cei care pot lucra, un loc de muncă este cea mai bună protecție împotriva sărăciei – un loc de muncă care înseamnă mai mult decât un venit, înseamnă autonomie, demnitate, stabilitate și posibilitatea de a-ți construi propriul viitor. Și, dacă ne gândim la ce putem face noi mai bine în România, reducerea taxării muncii este una dintre cele mai eficiente metode de a încuraja angajarea tinerilor și a tuturor persoanelor apte de muncă, de a susține salarii decente și de a crea un cadru atractiv și pentru angajatori, contribuind în același timp la o creștere economică mai incluzivă și mai sustenabilă.

De asemenea, trebuie să privim cu atenție și situația femeilor. În România în 2025, rata de ocupare a femeilor cu vârste între 20 și 64 de ani era de doar 59,5%, una dintre cele mai scăzute rate din Uniunea Europeană. Responsabilitățile de îngrijire și accesul insuficient la servicii de educație și îngrijire timpurie pot deveni bariere reale pentru independența economică a femeilor, pentru că, trebuie să fim onești și să recunoaștem, îngrijirea copiilor și a bătrânilor, deseori sau de cele mai multe ori, cade în sarcina femeilor.

De aceea, combaterea sărăciei nu poate însemna doar un ajutor social, trebuie să însemne educație, acces la locuri de muncă de calitate, servicii de îngrijire, independență economică și șanse reale pentru tineri și pentru... *(Microfon întrerupt.)*

Domnul Mircea Abrudean:

Vă rog să încheiați.

Doamna Elena-Adelina Dobra:

Avem nevoie de șanse reale pentru tineri și pentru femei, pentru a combate sărăcia și a reduce riscul de excluziune.

Grupul USR va vota pentru această strategie.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Vela, vă rog.

Domnul Gheorghe Vela:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Uniunea Europeană s-a angajat ca până în 2030 să reducă numărul persoanelor expuse sărăciei cu 15 milioane și, dintre care, 5 milioane să fie copii.

Cu toate acestea, o persoană nu poate să fie în afara riscului de sărăcie decât numai dacă are un loc de muncă care să-i asigure un venit prin care să-și acopere toate costurile de trai. Altfel, chiar dacă Uniunea Europeană are această intenție bună și laudabilă, totuși în realitate peste 8,3% din toți angajații care sunt în Uniunea Europeană, deși sunt angajați și au locuri de muncă, sunt expuși sărăciei.

Noi vedem ce s-a întâmplat în România în ultimul an, când a fost condusă țara de către Guvernul care a fost demis prin moțiunea de cenzură, cât a sărăcit România! Suntem în Uniunea Europeană, dar, cu toate acestea, suntem expuși din ce în ce riscului de sărăcie.

Pentru asta, suntem de acord cu acest proiect, dar este distanță mare de la ceea ce își propune și ceea ce arată în realitate situația din România.

Mulțumim.

Domnul Mircea Abrudean:

Mulțumim, domnule Vela.

Vă rugăm mai încet, că se aude în sală fără probleme, da?

Proiectul rămâne la vot final.

*

Punctul 18, Proiectul de hotărâre referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Ruperea cercului vicios al sărăciei în rândul copiilor – consolidarea Garanției europene pentru copii – COM(2026) 539 final.

Comisia pentru afaceri europene, raport, vă rog.

Domnul Petrică Lucian Rusu:

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată în vederea examinării acestui COM 539 final.

Am dezbătut în ședința din data de 9 septembrie, în prezența reprezentantului Ministerului Afacerilor Externe.

În urma dezbaterii, membrii Comisiei pentru afaceri europene au hotărât, cu unanimitate de voturi, formularea unui raport la COM 539 final și supun plenului Senatului spre dezbateră și adoptare proiectul de hotărâre privind adoptarea prezentului raport.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Mîndru, vă rog.

Apoi doamna Mihai.

Domnul Cătălin-Emil Mîndru:

Domnule președinte,

Stimați colegi,

Niciun copil din Vaslui sau de oriunde din țară nu trebuie lăsat în urmă doar pentru că s-a născut într-o familie cu mai puține posibilități. În timp ce în spațiul public apar voci pregătite să condamne definitiv la sărăcie copiii vulnerabili ai României în timp ce ele se îmbogățesc, noi avem datoria să ne asumăm angajamente ferme pentru copiii noștri.

Sărăcia infantilă înseamnă un ghiozdan gol, o gură flămândă și un viitor furat înainte să înceapă.

Garanția europeană pentru copii ne obligă la acțiune directă, acces la educație și îngrijire timpurie, hrană sănătoasă în școli, servicii medicale accesibile și șanse egale la educație pentru fiecare elev, de la cel mai sărac sat din Vaslui până în cel mai dezvoltat municipiu al țării.

Nu ne spune nimic despre uniforme școlare, stimați colegi de la PSD.

Trebuie să punem suflet și responsabilitate pentru a rupe cercul vicios al sărăciei în rândul copiilor și nu să folosim foarfeca bugetară.

Grupul USR votează pentru acest document al Uniunii Europene și cere aplicarea imediată a lui în România. Copiii noștri au nevoie de protecție astăzi, nu de promisiuni pentru un mâine care nu mai vine.

Vă mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Doamna Mihai, vă rog.

Doamna Daniela Mihai:

Prezenta comunicare analizează cauzele specifice ale sărăciei în rândul copiilor – și aceasta este foarte grav – și răspunsurile instituite prin intermediul politicilor, prezentând soluțiile, modul în care poate fi consolidată Garanția europeană pentru copii și, mai ales, alte măsuri de politică ce pot fi luate la nivelul Uniunii Europene pentru a reduce sărăcia în rândul copiilor.

În acest scop, această comunicare se bazează pe trei piloni.

Primul pilon pune accentul pe sprijinul – care este foarte important – acordat gospodăriilor în care trăiesc copiii aflați în dificultate. Este vorba de eliminarea barierelor care împiedică membrii adulți ai gospodăriilor să-și găsească locuri de muncă de calitate, cu venituri bune, precum și asigurarea unor plase de siguranță socială solide, care să prevină deprivarea materială atunci când veniturile sunt insuficiente.

Al doilea pilon prevede Garanția europeană pentru copii – instrumentul central pus în aplicare pe tot cuprinsul Uniunii Europene pentru a oferi acces la servicii copiilor aflați într-adevăr în dificultate.

Accesul la servicii esențiale oferă copiilor aflați în dificultate un start corect în viață – de care au nevoie –, reducând probabilitatea de a se confrunța cu sărăcie la vârsta adultă.

Iar al treilea pilon abordează guvernanta, monitorizarea și finanțarea – care sunt vitale pentru creșterea acțiunilor de combatere a sărăciei în rândul copiilor pe tot cuprinsul Uniunii Europene.

Statele membre trebuie să mobilizeze toate fondurile disponibile pentru a se asigura că presiunea costului vieții nu împinge mai multe familii cu copii spre sărăcie, iar oamenii aflați în dificultate în prezent primesc ajutor de urgență. Aceste investiții trebuie susținute pe termen lung.

Acești piloni strategici trebuie să devină cât mai repede realitate, pentru că, din păcate, pentru multe familii sărăcia nu este statistică, este realitate de zi cu zi.

PSD susține acest raport pentru că investiția în copiii de astăzi este singura garanție a unei societăți puternice de mâine.

Cu toate că noi adoptăm în Senat această comunicare, Guvernul Bolojan dă dovadă de un cinism fără margini și, în loc să vină cu măsuri de susținere a familiilor vulnerabile cu copii aflați în situații de risc, a luat decizia de a tăia bursele sociale pe perioada vacanțelor – probabil o nouă reformă cinică marca „Bolo”.

O zi bună!

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Proiectul rămâne la vot final.

Ultimul punct pe ordinea de zi, punctul 19, Proiectul de hotărâre referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Consolidarea Strategiei privind drepturile persoanelor cu handicap până în 2030 – COM(2026) 541 final.

Comisia pentru afaceri europene, raport, vă rog.

Domnul Petrică Lucian Rusu:

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată în vederea examinării acestui COM 541.

Ședința comisiei a avut loc în data de 9 septembrie 2026, în care am dezbătut acest COM, iar în urma examinării, membrii comisiei susțin obiectivul comunicării, cu preluarea observațiilor formulate de Comisia pentru muncă, familie și protecție socială și Comisia pentru învățământ, știință și inovare.

În urma dezbaterii, am hotărât, cu unanimitate de voturi, formularea acestei opinii la COM 541.

Astfel, supunem plenului Senatului spre dezbateră și adoptare proiectul de hotărâre privind adoptarea raportului.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Bochileanu, vă rog.

Domnul George-Cătălin Bochileanu:

Mulțumesc, domnule președinte.

A elimina din barierele pe care le întâmpină persoanele cu dizabilități în participarea la viața societății este un obiectiv mai mult decât legitim care stă la baza acestui document european și înseamnă acces real la educație, la un loc de muncă, la servicii publice, precum și posibilitatea de a trăi și de a se deplasa mai... independent.

Pornim de la o realitate care nu poate fi ignorată: aproximativ 90 de milioane de persoane din Uniunea Europeană trăiesc cu o dizabilitate; un milion este numărul de români deținători de certificat de handicap.

Două mențiuni aș dori să fac. Doresc să salut observațiile formulate de colegii mei din Comisiile de muncă și învățământ, care vor fi transmise mai departe la nivel european. E vorba de propunerea de a acorda o mai mare atenție dezvoltării competențelor digitale și pregătirii în domeniul STEM în rândul copiilor și tinerilor cu dizabilități și, de asemenea, o propunere care vizează înlocuirea termenului „persoană cu handicap” cu „persoană cu dizabilități”.

Nu este o idee nouă. Anul trecut, USR a reușit să adopte o lege prin care termenul „persoană cu handicap” a fost înlocuit cu „persoană cu dizabilități”. Schimbarea terminologică reprezintă o corecție morală, e în acord cu o abordare modernă, centrată pe demnitatea și incluziunea persoanei. Și cred că mulți dintre noi au văzut, simțit, trăit indignarea pornită de la terminologia folosită în mod eronat în noua platformă de sănătate.

Iar dacă vorbim despre eliminarea barierelor, cred că trebuie să începem și cu noi înșine. Parlamentul României ar putea fi și trebuie să fie mai accesibil pentru toți cetățenii, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități. Accesibilitatea trebuie să fie un standard pe care îl aplicăm și în această instituție.

Mulțumesc.

Domnul Mircea Abrudean:

Domnule Vela, vă rog.

Domnul Gheorghe Vela:

Vă mulțumesc.

Stimate domnule președinte,

Onorați colegi.

Partidul POT susține această Comunicare care se referă la Consolidarea Strategiei europene privind drepturile persoanelor cu handicap până în 2030, pentru că Partidul Oamenilor Tineri este implicat activ în susținerea persoanelor cu handicap și în special a copiilor. De curând au fost introduse pe rolul Senatului două proiecte de lege, numite „Legea Iubirii I” și „Legea Iubirii II”.

Cu adevărat avem nevoie în societatea românească să facem progrese esențiale pentru ca persoanele cu handicap să fie realmente protejate de către stat, și nu doar la nivel declarativ, pentru că accesibilitatea este esențială pentru a permite persoanelor cu handicap să participe pe deplin în toate domeniile vieții. Și persoanele cu handicap se confruntă în continuare cu obstacole în ceea ce privește mediul construit, transportul, accesul la servicii și la mijloacele de informare și comunicare, inclusiv la spațiile digitale.

O societate incluzivă se măsoară prin libertatea reală a fiecărui om de a participa la viața comunității, iar barierele fizice, administrative și sociale pot fi excluse... *(Microfon întrerupt.)*

Domnul Mircea Abrudean:

Am încheiat dezbaterile.

Proiectul rămâne la vot final.

* *

Stimați colegi,

Continuăm lucrările și trecem la exprimarea votului asupra inițiativelor legislative cu caracter ordinar și organic și a documentelor europene dezbătute în ședința plenului de astăzi.

Punctul 1 – L360/2026.

Raportul comun al comisiilor este de respingere, cu amendamente respinse.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Supun votului raportul de respingere – L360/2026.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

96 pentru, două voturi contra, 5 abțineri.

Propunerea este respinsă.

Punctul 2 – L394/2026.

Raportul comun al comisiilor este de respingere a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Supun votului raportul de respingere – L394.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

99 pentru, două voturi contra, două abțineri.

Propunerea este respinsă.

Punctul 3 – L396/2026.

Raportul comun al comisiilor este de admitere, cu amendamente admise, a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor organice.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Supun votului raportul, cu amendamente admise – L396.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

106 pentru, două abțineri.

Raportul a fost aprobat.

Supun votului propunerea legislativă.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

103 pentru, două abțineri.

Aprobat.

Punctul 4 – L557/2026.

Raportul comisiei este de admitere, cu amendamente admise.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Supun votului raportul, cu amendamente admise, pentru L557.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

105 pentru, o abținere.

Raportul a fost aprobat.

Supun votului propunerea legislativă.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

102 voturi pentru, două abțineri.

Propunerea a fost adoptată.

Punctul 5 – L426/2026.

Raportul comun al comisiilor este de admitere a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Supun votului raportul și propunerea legislativă – L426.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

90 pentru, 15 abțineri.

Propunerea a fost adoptată.

Punctul 6 – L415/2026.

Ne aflăm în faza unei cereri de reexaminare a legii transmise de Președintele României.

Raportul comun al comisiilor este de admitere, cu amendamente admise, a legii transmise la promulgare, fiind admise în parte obiecțiunile formulate în cererea de reexaminare transmisă de Președintele României.

Legea face parte din categoria legilor organice.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Supun votului raportul, cu amendamente admise, pentru L415.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

106 voturi pentru, o abținere.

Raportul a fost adoptat.

Supun votului legea.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

107 pentru, o abținere.

Legea a fost adoptată.

Punctul 7 – retrimis la comisie.

Punctul 8 – L566/2026.

Raportul comisiei este de admitere, cu amendamente admise, a propunerii.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Supun votului raportul, cu amendamente admise, pentru L566.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

105 pentru, o abținere.

Raportul a fost adoptat.

Supun votului propunerea legislativă.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

106 pentru, o abținere.

Propunerea a fost adoptată.

Punctul 9 – L379/2026.

Raportul comisiei este de respingere a propunerii.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Supun votului raportul de respingere pentru L379.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – abținere.

Domnul Mircea Abrudean:

53 pentru... nu, 52 de voturi pentru, 20 contra, 34 de abțineri.

Raportul nu a fost adoptat.

În consecință, supun votului propunerea legislativă.

Vă rog să votați.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – abținere.

Domnul Mircea Abrudean:

21 pentru, 53 contra, 33 de abțineri.

Propunerea a fost respinsă.

Punctul 10 – L441/2026.

Raportul comisiei este de respingere a propunerii legislative.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Supun votului raportul de respingere pentru L441.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – abținere.

Domnul Mircea Abrudean:

71 pentru, două voturi contra, 33 de abțineri.

Propunerea a fost respinsă.

Punctul 11 – L539/2026.

Raportul comisiei este de respingere a propunerii.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Supun votului raportul de respingere pentru L539.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – contra.

Domnul Mircea Abrudean:

70 pentru, 34 contra, două abțineri.

Propunerea a fost respinsă.

Punctul 12 – L488/2026.

Raportul comisiei este de respingere a propunerii.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Supun votului raportul de respingere – L488.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

82 pentru, 19 contra, 5 abțineri.

Propunerea este respinsă.

Punctul 13 – L501/2026.

Raportul comisiei este de respingere a propunerii.

Propunerea face parte din categoria legilor ordinare.

Senatul este prima Cameră sesizată.

Supun votului raportul de respingere – L501.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

95 pentru, un vot contra, 8 abțineri.

Propunerea este respinsă.

Punctul 14 – COM(2026) 197 final.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – abținere.

Domnul Mircea Abrudean:

73 pentru, un vot contra, 31 de abțineri.

Proiectul a fost adoptat.

Punctul 15 – COM(2026) 310 final.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Abținere.

Domnul Mircea Abrudean:

69 pentru, un vot contra, 32 de abțineri.

Proiectul a fost adoptat.

Punctul 16 – COM(2026) 380 final.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Abținere.

Domnul Mircea Abrudean:

70 pentru, un vot contra, 31 de abțineri.

Adoptat.

Punctul 17 – COM(2026) 538 final.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – abținere.

Domnul Mircea Abrudean:

67 pentru, un vot contra, 29 de abțineri.

Adoptat.

Punctul 18 – COM(2026) 539 final.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

98 pentru, un vot contra, o abținere, un coleg nu votează.

Adoptat.

Punctul 19 – COM(2026) 541 final.

Vot, vă rog.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Șipoș – pentru.

Domnul Mircea Abrudean:

98 pentru, un vot contra, o abținere, un coleg nu votează.

Adoptat.

Am încheiat ordinea de zi.

Continuăm cu sesiunea de declarații politice, întrebări, interpelări.

Conduce domnul vicepreședinte Plăeșu.

Mulțumesc.

*

PAUZĂ

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Continuăm cu sesiunea de întrebări, interpelări și răspunsuri, precum și cu sesiunea de declarații politice și invit la microfon pe doamna senator Doina-Elena Federovici.

Doamna Doina-Elena Federovici:

Mulțumesc, domnule președinte de ședință.

Declarație politică.

„«Bolojoneală» cu panouri fotovoltaice și baterii de stocare”.

Pe 11 septembrie, premierul demis Ilie Bolojan anunța, cu surle și trâmbițe pe Facebook, că „astăzi” se deschid două programe de 650 de milioane de euro pentru energie regenerabilă în instituții publice – 500 de milioane pentru panouri fotovoltaice, 150 de milioane special pentru baterii de stocare, cu depunere „prin AFIR până la data de 6 noiembrie 2026”.

Efectul nu e cosmetic. Primarii din toată țara, inclusiv din Botoșani, s-au mobilizat să pregătească dosare de instalare a bateriilor de stocare, crezând că apelul e deja activ, pentru un termen care nu exista. Un primar a rezumat exact situația: „A fost o farsă?”

Da, a fost o nouă țeapă a premierului demis. Energia și capacitatea de stocare sunt probleme care ard acum, nu sunt subiecte de bifat pe un calendar electoral. Iar aici nu vorbim despre o eroare de comunicare izolată, ci despre incompetență și despre lipsa de corelare dintre premier și instituțiile din subordine: Ministerul Energiei semnase cu doar trei zile înainte, AFIR nu avea sistemul pregătit, iar șeful Executivului a ieșit oricum să anunțe o „realizare” care nu exista.

Un premier demis, care confundă austeritatea cu reforma și dezastrul economic cu performanța, nu scapă niciun prilej de a-și face marketing, chiar și atunci când miza reală, adică

capacitatea instituțiilor publice de a-și produce și stoca propria energie, e prea serioasă pentru un anunț necorelat cu propriile instituții.

Primarii păcăliți și instituțiile puse pe drumuri degeaba ar merita, cel puțin, un semn de responsabilitate, nu doar tăcere și trecere la următorul discurs de imagine.

Cu aceeași considerație pe care o are Ilie Bolojan față de toți primarii din România, senator PSD de Botoșani, Doina-Elena Federovici.

Și, dacă îmi permiteți să prezint și interpelarea, domnule președinte?

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Vă rog, doamna senator.

Doamna Doina-Elena Federovici:

Mulțumesc.

Interpelarea este adresată tot premierului Ilie Bolojan.

Obiectul interpelării: „Colapsul din sectorul zootehnic girat de trioul Bociu – Iftime – Bolojan”

Domnule prim-ministru,

Protestele de ieri ale crescătorilor de animale confirmă o stare de fapt gravă: sectorul zootehnic este lăsat fără apărare, iar dumneavoastră și ceilalți reprezentanți ai Guvernului nu ați făcut nimic pentru a apăra interesele producătorilor români la Bruxelles.

Exportul de ovine și caprine din România, atât către statele din Uniunea Europeană, cât și către statele terțe, este blocat prin decizia Comisiei Europene din 17 iunie 2026, prelungită până la 31 decembrie 2026. În acest interval, Spania a redevenit principalul furnizor de ovine vii pe piața algeriană, preluând poziția pe care România o construise cu greu.

Presa națională a semnalat că reprezentanți ai ANSVSA au făcut publice date confidențiale din contractul cu Algeria, oferind un avantaj direct concurenței spaniole chiar în perioada în care se decidea la Bruxelles soarta exporturilor românești.

Această gestionare defectuoasă are o cauză directă: conducerea ANSVSA nu răspunde pentru rezultate, ci pentru loialitate de partid. Președintele instituției, Alexandru Bociu, a fost păstrat în funcție prin susținerea directă a liderului PNL Botoșani, Valeriu Iftime, prietenul dumneavoastră, de altfel. Este, așadar, o responsabilitate politică asumată integral de PNL, pe axa Bociu – Iftime – Bolojan. Acest trio trebuie să răspundă în fața fermierilor pentru situația dezastruoasă din sectorul zootehnic.

Față de cele expuse, vă adresez, domnule premier, următoarele întrebări:

- Cum justificați menținerea în funcție a președintelui ANSVSA prin decizie politică de partid, în condițiile în care sectorul pe care îl coordonează a intrat în colaps?

- Ce măsuri va lua Guvernul față de reprezentanții ANSVSA, responsabili de divulgarea datelor confidențiale din contractul cu Algeria, care au facilitat preluarea acestei piețe de către Spania?

- Ce demersuri concrete a făcut Guvernul la Bruxelles pentru regionalizarea restricțiilor sanitare și recâștigarea pozițiilor de export pierdute?

Și ultima întrebare.

- Ce măsuri de sprijin și compensare sunt avute în vedere pentru crescătorii afectați?

Solicit răspuns scris.

De asemenea, cu aceeași considerație pe care o arătați fermierilor și sectorului zootehnic, senator PSD de Botoșani, Doina-Elena Federovici.

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Mulțumesc, doamna senator.

Invit în continuare la microfon pe doamna senator Dorina Barcari.

Se pregătește domnul senator Ștefan Pălărie.

Doamna Dorina Barcari:

Mulțumesc, domnule președinte.

Declarație politică.

Doamnelor și domnilor parlamentari,

România se confruntă cu una dintre cele mai grave probleme strategice ale prezentului: criza demografică. Se nasc tot mai puțini copii, populația îmbătrânește, iar numărul persoanelor active este tot mai mic în raport cu numărul celor care depind de sisteme publice de pensii și protecție socială.

Nu vorbim despre o problemă statistică. Nu vorbim despre simple cifre într-un tabel al Institutului Național de Statistică. Vorbim despre viitorul României. Datele privind evoluția natalității arată un fenomen care nu mai poate fi ignorat. În luna iulie 2026, numărul nașterilor a fost cu 4,2% mai mic față de aceeași perioadă a anului precedent, într-un context în care sporul natural al populației României este de ani de zile negativ.

Aceste cifre trebuie să reprezinte un semnal de alarmă pentru orice guvern responsabil. În România există în prezent aproape 4,7 milioane de pensionari, iar generații numeroase se apropie la rândul lor de vârsta pensionării. În același timp, generațiile tinere sunt tot mai puțin numeroase. Această realitate produce un dezastru profund: mai puțini oameni care muncesc trebuie să susțină un număr tot mai mare de persoane aflate la pensie sau dependente de serviciile publice.

O altă mare realitate este sărăcirea accentuată a țării și a populației, în mod implicit, astfel că salariile nu mai sunt suficiente și nici pensiile nu mai oferă posibilitatea unor rezerve cu care bunicii să-și sprijine copiii și nepoții.

Astfel că tinerii sunt foarte condiționați în a-și forma o familie din lipsă de resurse financiare proprii și predictibile, iar în cazul în care au format o familie din motive pecuniare își amână momentul

în care să fie părinți. Majoritatea familiilor tinere care ar putea avea mai mulți copii se rezumă la unul singur, nu din comoditate, ci strict din incapacitatea de a asigura un trai decent copilului și familiei în general.

Un alt motiv din care cauză nu se formează familii tinere mai numeroase este instabilitatea legilor care duce la o impredictibilitate profundă a situației materiale a cetățeanului în general, la nesiguranța locurilor de muncă și la asistență socială slabă din partea statului slăbit material. Iar întrebarea fundamentală este: ce face statul român pentru a schimba această situație?

Din păcate, în locul unei politici demografice coerente și pe termen lung, asistăm prea des la măsuri fragmentare, programe temporare și promisiuni care nu oferă familiilor ceea ce au nevoie cel mai mult: siguranță și predictibilitate.

O familie nu-și întemeiază viitorul pe un singur ajutor financiar acordat de stat. Un copil nu poate fi crescut cu promisiuni electorale. O familie are nevoie de locuință, venituri stabile, locuri de muncă, creșe și grădinițe accesibile, servicii medicale, educație de calitate și siguranța zilei de mâine.

De aceea, trebuie să spunem foarte clar: politica demografică nu poate fi redusă la acordarea unor stimulente financiare punctuale. Dacă statul dorește cu adevărat să încurajeze natalitatea, trebuie să creeze condițiile în care o familie să poată spune: „Da, îmi permit să am un copil și pot să-i ofer un viitor în România.” Aceasta trebuie să fie întrebarea fundamentală a oricărei politici publice.

Doamnelor și domnilor parlamentari,

Nu putem cere tinerilor să aibă copii într-o țară în care familia tânără se luptă ani întregi pentru o locuință, în care costurile vieții cresc, în care serviciile pentru copii sunt insuficiente, iar părinții sunt obligați să aleagă între carieră și familie. Nu putem condamna tinerii pentru că amână întemeierea unei familii atunci când statul nu le oferă stabilitate.

De aceea, nu putem privi cu indiferență plecarea românilor în străinătate. România pierde nu doar oameni. România pierde părinți, copii, specialiști, muncitori, antreprenori și viitoare generații.

În acest context, soluția de a acoperi deficitul de forță de muncă exclusiv prin importul de lucrători străini nu poate reprezenta o strategie demografică în România. Este, cel mult, o soluție de moment pentru o problemă pe care statul a refuzat prea mult timp să o rezolve la rădăcină.

În același timp, este o problemă indubitabilă a eșecului politic, susținut de decenii, care a dus la o sărăcie inadmisibilă a unui stat care în martie 1989 nu mai avea nicio datorie externă, dar acum are cea mai mare datorie. Un stat care avea o industrie puternică în toate domeniile, avea un sistem de cercetare cu care se concura cu alte state și care acum nu mai produce decât biciclete și își distruge și fermele agricole cu sacrificii pe care nu le-am cunoscut până acum și care acum se fac cu o frecvență necontrolată.

România trebuie să-și păstreze propriii oameni. Trebuie să-i convingem pe tineri să rămână în țară, să-și întemeieze familii aici și să-și crească aici copiii. Trebuie să reconstruim condițiile pentru ca

românii plecați peste hotare să poată reveni, iar acest lucru nu se face prin discursuri, ci prin politici publice concrete și în respectul interesului național.

Avem nevoie de o strategie națională pentru familie și natalitate, asumată politic și bugetar pe termen lung, nu de programe schimbate de la un an la altul. Avem nevoie de:

- programe reale pentru construirea și achiziția unei locuințe pentru familiile tinere;
- dezvoltarea rețelei de creșe și grădinițe, inclusiv în mediul rural;
- sprijin financiar predictibil pentru familiile cu copii;
- măsuri fiscale care să favorizeze familiile și părinții;
- servicii medicale accesibile pentru mamă și copil;
- protejarea părinților pe piața muncii;
- politici pentru întoarcerea românilor din diaspora;
- reducerea costurilor educației și creșterii copiilor;
- dezvoltarea serviciilor publice în localități mici și în zone rurale.

În același timp, trebuie să înțelegem că politica demografică nu poate fi separată de politica economică și socială. O economie care nu oferă salarii decente, locuri de muncă stabile și posibilitatea de a cumpăra sau închiria o locuință nu poate pretinde că sprijină familia. Un sistem public de pensii care este permanent sub presiune fără o strategie demografică serioasă nu poate fi sustenabil la nesfârșit. În același timp, sistemul actual de asigurări sociale fiind deficitar, poate că ar trebui să ne gândim să refacem sistemul anterior care oferea siguranță, predictibilitate și susținea interesele cetățeanului român contribuabil prin susținerea elementelor de mare interes național. Iar un stat care își pierde tinerii prin emigrație și nu reușește să creeze condiții pentru întoarcerea lor își pierde, de fapt, propria perspectivă de dezvoltare.

Trebuie să încetăm să tratăm efectele și să începem să tratăm cauza. Cauza este lipsa unei politici coerente pentru stimularea unor domenii de producție care să confere locuri de muncă, astfel susținându-se familiile, copiii și generațiile tinere. Nu putem construi România viitorului dacă nu avem copii. Nu putem avea economie puternică fără oameni. Nu putem susține sistemul de pensii fără o populație activă suficient de numeroasă și a unor soluții de utilizare a fondurilor sociale în cel mai profund mod. Și nu putem vorbi despre suveranitatea și independența României dacă viitorul demografic al țării este lăsat la voia întâmplării.

România nu trebuie să aleagă între generații. Pensionarii nu sunt adversarii tinerilor. Tinerii nu sunt adversarii pensionarilor. Familiile nu trebuie să concureze cu persoanele vârstnice pentru resursele statului. Dimpotrivă, avem nevoie de solidaritate între generații. Pensionarii de astăzi au construit România de ieri. Copiii de astăzi sunt cei care vor susține România de mâine. Între aceste generații trebuie să existe continuitate, respect și responsabilitate.

De aceea, consider că declinul demografic trebuie declarat o problemă strategică de interes național, iar politica pentru familie trebuie să devină o politică reală a statului român. Nu peste zece ani, nu după următoarele alegeri, acum.

Pentru fiecare an în care natalitatea scade, fiecare tânăr care pleacă și fiecare familie care renunță la ideea de a avea copii reprezintă o pierdere pentru România. România nu are nevoie de o politică prin care să constate, an de an, că se nasc tot mai puțini copii. România are nevoie de o politică prin care familiile să-și recapete încrederea în viitor.

Față de cele expuse anterior, mesajul nostru este simplu și ferm: o țară care își dorește viitor trebuie să investească în propriile familii. O țară care își respectă trecutul trebuie să își respecte pensionarii. O țară care-și apără viitorul trebuie să-și protejeze copiii și tinerii. Însă, mai presus de toate, România trebuie să-și pună familia și propriul popor în centrul politicilor sale publice.

Aceasta nu este doar o chestiune economică. Este o chestiune de siguranță națională, de identitate și de viitor al României.

Vă mulțumesc.

Senator Barcari Dorina, Circumscripția nr.8 Brașov

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Mulțumesc și eu, doamna senator.

Invit în continuare la microfon pe domnul senator Ștefan Pălărie.

Se pregătește doamna senator Nadia-Cosmina Cerva.

Domnul Ștefan Pălărie:

Mulțumesc, domnule președinte de ședință.

Stimate colege,

Stimați colegi,

Titlul declarației politice din această săptămână este simplu: „Criza învățării din testele PISA”.

Dragi colegi,

Rezultatele testelor PISA nu mai surprind pe nimeni, iar asta este o problemă mai mare decât rezultatele în sine – ridicatul din umeri este eșecul ridicat la rang de strategie națională.

Ultima oară când cineva a pretins că-i pasă și ne-a spus că se ocupă – el, fostul președinte, despre el e vorba – a ieșit un dezastru. Un semn foarte bun că nu de la oamenii care se cred providențiali, dar sunt, de fapt, impostori, poate veni soluția.

Când țările nordice au avut rezultate proaste, au acționat imediat și au declarat, cu un titlu care poate sună pompos, o criză a învățării – „*learning crisis*”, în engleză.

Diferența este că ei au acționat imediat ce rezultatele au intrat în declin. În România suntem în deficit cu educația de când facem testările PISA și tot nu acționăm. Niciodată.

E timpul să facem ceva. Să declarăm și noi, chiar și oficial dacă e nevoie, o „criză” în educație și să începem să ne comportăm ca atare, responsabil. Nu avem nevoie de un alt slogan. „România Educată” a fost și este un eșec.

Cum o putem face, totuși? Țările nordice și-au adus la masă cele mai bune minți din educație. Nu pentru a face un alt comitet, nu pentru a face spectacol, ci pentru a face un raport clar cu „ce avem de făcut”. Politicienii nu trebuie să dea ei un răspuns, ci să le dea puterea reală celor care știu ce au de făcut.

Sunt întrebări fundamentale la care avem nevoie de răspuns și acțiune:

1. Avem suprapusă peste criza locală a învățării, legată direct de abandon și de zonele sărace, o criză venită din criza de atenție a elevilor, produsă de noile instrumente digitale. E o criză veche, dar cât este, de fapt, și o criză nouă?

2. Ce fac tinerii cu dificultăți de înțelegere când ajung adulți? Cum se adaptează ei la economie și societate? Cum se adaptează economia la ei?

3. Avem o întreagă societate digitalizată unde trebuie să navighezi și să înțelegi servicii sau contracte pe internet, inclusiv relații de muncă. Oferim oare aptitudini pentru așa ceva? Răspunsul e mai degrabă nu. Deci cum o să facem de acum încolo?

Apoi, avem o problemă cu numărul redus de profesori și nu mai avem o strategie pentru pregătirea lor continuă.

Este nevoie, în primul rând, de intervenție în școlile cu cele mai scăzute rezultate, unde trebuie să intervenim diferențiat. Dar este doar un punct de plecare pe o agendă foarte lungă.

Să deschidem, așadar, ochii la experiențele altora și să dialogăm, pentru că nu suntem singuri pe lume. Vă chem pe toți să susțineți Comisia de anchetă a prăbușirii rezultatelor în educație, una fără miză politică, ci cu miză în viitorul nostru și al României.

Vă mulțumesc.

Senator USR, Circumscripția nr.42 București

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Mulțumesc, domnule senator.

Invit în continuare la microfon pe domnul senator Liviu-Iulian Fodoca.

Se pregătește domnul senator Cristian Vântu.

Domnul Liviu-Iulian Fodoca:

Mulțumesc, domnule președinte.

Declarație politică.

Titlul declarației: „Să punem românii pe primul loc: timpul orgoliilor a trecut. Este timpul să deblocăm țara!”

Domnule președinte,

Doamnelor și domnilor senatori,

Vin astăzi în fața dumneavoastră cu un mesaj simplu, născut din realitatea pe care o trăim cu toții, dincolo de aceste ziduri.

În ultimele săptămâni, oamenii de acasă ne privesc cu o îngrijorare profundă. Ei nu mai au răbdare pentru certuri politice, pentru negocieri fără sfârșit sau pentru jocuri de culise. Românii vor să știe un singur lucru: ce se întâmplă cu viața lor, cu prețurile, cu locurile de muncă și, mai ales, cu stabilitatea acestei țări. Suntem într-un punct de cotitură în care timpul a devenit cel mai prețios bun al nostru.

Fiecare zi de blocaj înseamnă proiecte amânate, investiții pierdute și fonduri europene care ne scapă printre degete. Nu am venit astăzi la această tribună pentru a căuta vinovați sau pentru a lansa acuzații. Cred cu tărie că este momentul să lăsăm orgoliile deoparte și să privim adevărul în față. Avem datoria morală să spunem clar ce avem de făcut pentru a debloca România.

În primul rând, țara are nevoie urgentă de un guvern stabil și funcțional. Consultările politice nu mai pot fi un exercițiu de imagine, ci trebuie să conducă rapid la o soluție solidă. România are nevoie de profesioniști capabili să treacă la treabă din prima zi, pentru că problemele cetățenilor nu așteaptă finalul crizelor politice.

În al doilea rând, trebuie să eliminăm birocrăția care sugrumă investițiile și banii europeni. Fiecare miliard de euro blocat în hârtii înseamnă o școală modernă mai puțin, un spital mai puțin sau un drum național neterminat. Atunci când blocăm aceste fonduri, nu blocăm doar niște cifre dintr-un buget, ci blocăm viitorul copiilor noștri, privându-i de șansele pe care merită să le aibă aici, acasă, în țara lor.

Firmele românești și familiile din această țară trebuie să știe la ce se așteaptă mâine. Nu putem construi un viitor sigur dacă prețurile la energie, taxele și regulile jocului se schimbă de la o lună la alta, distrugând orice inițiativă și orice speranță de bunăstare.

Doamnelor și domnilor colegi senatori,

Când vorbim despre viitor, datoria noastră supremă este să punem românii pe primul loc. Fiecare lege pe care o votăm, fiecare reformă pe care o dezbatem și fiecare decizie pe care o luăm în acest Parlament trebuie să aibă un singur scop: binele cetățeanului de rând. Viitorul nu se construiește pe calcule politice cinice, ci pe siguranța că o mamă își poate crește copiii fără teama zilei de mâine, că un bunic are acces la medicamente și că un tânăr nu mai este nevoit să-și ia bilet dus... doar dus, către Occident.

Românii au obosit să mai audă promisiuni deșarte; ei vor să audă fapte concrete. Deciziile pe care le luăm sau pe care le amânăm astăzi vor modela România de mâine – țara în care copiii și nepoții noștri vor alege să rămână sau din care vor dori să plece. Rolul nostru în acest Senat este să clădim punți de dialog și să oferim soluții, nu să întreținem scandalul politic.

Este timpul să deblocăm țara și să punem lucrurile în ordine. Este momentul ca statul să redevină un sprijin real pentru cetățenii săi, oferindu-le certitudinea că viitorul se construiește pe stabilitate, pe responsabilitate și pe respect față de fiecare român.

Cu respect, senator Fodoca Liviu-Iulian, ales în Circumscripția nr.33 Sălaj.

Vă mulțumesc.

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Mulțumesc și eu, domnule senator.

Invit în continuare la microfon pe domnul senator Cristian Vântu și se pregătește domnul senator Costache Chertif.

Domnul Cristian Vântu:

Domnule președinte,

Stimați colegi,

Astăzi îmi revine sarcina să citesc rezumatul interpelării colective pe care o fac în numele majorității colegilor senatori din Comisia pentru sănătate a Senatului și pe care o adresăm domnului Cseke Attila-Zoltan, ministrul interimar al sănătății, având ca obiect nefinalizarea dotării cabinetelor de medicină de familie prin componenta C12-Sănătate din PNRR în Regiunea 4 Sud și identificarea unei soluții concrete pentru beneficiarii rămași fără echipamentele medicale aprobate.

Mai exact, acum patru ani, prin componenta C12-Sănătate din PNRR, statul român și-a asumat modernizarea a 3 000 de cabinete de medicină de familie.

Medici din toată țara au depus proiecte și au fost declarați eligibili. Printre aceștia, atunci, eram întâmplător și eu și, spre norocul meu, am beneficiat de toate dotările prevăzute în respectivul contract de finanțare, la fel cum au beneficiat colegii din Transilvania, din Moldova, din Banat, din Oltenia sau din Dobrogea.

Din nefericire, însă, colegii din Regiunea 4 Sud – București, Giurgiu, Argeș și alte județe – au fost mai puțin norocoși. În cazul lor, procedura de achiziție a ecografelor a fost contestată, anulată, fără să mai fie reluată până la 30 august 2026, dată la care Ministerul Sănătății a declarat că a încheiat cu succes implementarea Programului PNRR pe sănătate.

Mă întreb care este succesul? Să lași un sfert dintre medicii de familie din țară care au aplicat pentru acest program de finanțare fără ecografe, nu cred că se poate numi un succes. Acești medici de familie nu au avut niciun control asupra acestei achiziții. Nu ei au organizat licitația, nu ei au soluționat contestațiile și nu ei au decis anularea lotului. Prin urmare, este inacceptabil ca tocmai ei să suporte consecințele neputinței administrative a statului.

Situația este cu atât mai gravă cu cât, potrivit documentelor comunicate Comisiei pentru sănătate, din atribuirea celorlalte 3 loturi ar fi rezultat economii de aproximativ 291 de milioane de lei, în timp ce

valoarea maximă estimată pentru Regiunea 4 Sud ar fi fost 258 de milioane de lei. Deci ar fi putut acoperi din sumele economisite din restul țării pentru achiziționarea ecografelor în sud.

Nu susținem că aceste sume puteau fi relocate automat, dar Ministerul Sănătății are obligația să ne explice de ce nu a identificat din timp o soluție juridică și financiară. Având în vedere această situație, majoritatea colegilor mei din Comisia pentru sănătate a Senatului, de la AUR, de la PSD, USR și PACE au semnat această interpelare adresată ministrului interimar al sănătății pentru aflarea adevărului și pentru găsirea unei soluții.

Domnule ministru,

Până când ultimul cabinet declarat eligibil nu primește dotările aprobate, implementarea Programului PNRR pe sănătate nu poate fi declarată nicidecum un succes.

Vă rog să găsiți o soluție pentru a îndrepta această inechitate.

Și, în final, voi da citire listei semnatarilor senatori din Comisia pentru sănătate: prof. dr. Adrian Streinu CerCEL – PSD, președinte; subsemnatul, dr. Cristian Vântu – AUR, vicepreședinte; Ruxandra Cibu Deaconu – USR, secretar; prof. dr. Carmen Orban – PSD; dr. Costache Chertif – AUR; dr. Cătălin Gaur – PSD; dr. Ștefan Geamănu – AUR; dr. Lucian Mărginean – PSD; dr. Aurel Mohan – PSD; Luminița Păucean-Fernandes – AUR; Clement Sava – PACE; Olga Onea – AUR.

Vă mulțumesc frumos.

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Mulțumesc și eu, domnule senator.

Invit în continuare la microfon pe domnul senator Costache Chertif.

Se pregătește doamna senator Luminița Păucean-Fernandes.

Domnul Costache Chertif:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Declarația mea politică are titlul: „Din cauza proastei guvernări, sistemul de sănătate publică din România a ajuns la limita colapsului”.

Domnule președinte,

Stimați colegi,

Astăzi vorbesc din două perspective care, în această situație, nu pot fi separate: aceea de senator al opoziției și aceea de medic. Și vă spun direct, cu toată responsabilitatea profesională: sistemul public de sănătate s-a apropiat de o linie roșie pe care niciun guvern responsabil nu are dreptul să o depășească. Criza financiară din sistem poate deveni, de la 1 octombrie, o criză a actului medical și, în cele din urmă, o criză a siguranței pacientului.

Datele publice sunt alarmante. Bugetele alocate pentru sănătate au fost dimensionate astfel încât numeroase cheltuieli să fie acoperite doar până în această toamnă. Unitățile de primiri urgențe, serviciile

de ambulanță și marile spitale semnalează lipsa resurselor pentru medicamente, materiale sanitare și combustibil. În același timp, programele naționale care susțin terapia intensivă, tratamentul infarctului miocardic, al accidentului vascular cerebral și al cancerului, politrauma și marile urgențe sunt expuse aceleiași risc.

Managerii de spitale și reprezentanții sistemului au avertizat încă de la începutul anului asupra riscului de epuizare a resurselor, iar pentru UPU, ATI, serviciile de ambulanță și spitalele mari consecințele pot fi dramatice.

Să fiu înțeles corect: un spital nu este un minister în care poți opri o achiziție până la următorul trimestru. În UPU, pacientul vine astăzi. În ATI, decizia medicală trebuie luată acum. Pentru bolnavul oncologic, o întârziere a tratamentului nu este o economie bugetară, ci poate însemna pierderea unei șanse la viață.

Solicit, în numele opoziției, trei măsuri imediate:

1. Suplimentarea de urgență a fondurilor destinate sănătății, inclusiv prin utilizarea fondului de rezervă, acolo unde cadrul legal permite. Această soluție a fost indicată public ca variantă tehnică de avarie, pentru a preveni blocarea serviciilor esențiale.

2. Parlamentul trebuie să identifice fără întârzieri o soluție legislativă pentru rectificarea bugetară, astfel încât limitele procedurale ale unui guvern interimar să nu se transforme într-o condamnare administrativă a pacienților.

3. Cer transparență totală din partea Ministerului Sănătății și a Casei Naționale de Asigurări de Sănătate.

Domnule președinte Horațiu-Remus Moldovan,

Este nevoie să spuneți public, clar și documentat: care sunt fondurile disponibile? Până la ce dată sunt acoperite serviciile medicale? Și care este situația contractării și actelor adiționale pentru perioada rămasă din 2026?

Stimați colegi,

România poate economisi pe multe capitole, dar nu poate economisi din seringă, din antibiotic, din combustibilul ambulanței sau din tratamentul bolnavului de cancer. Pacientul nu poate fi pus să aștepte rectificarea bugetară, iar Parlamentul nu poate aștepta pasiv.

Sănătatea nu este o cheltuială care trebuie redusă până când încape într-un tabel. Sănătatea este infrastructura vie a României.

Când sănătatea intră în colaps, nu mai există opoziție și putere. Există doar pacientul, iar pacientul român trebuie să plătească prețul blocajului politic și al incompetenței administrative a unui guvern care a uitat să plece din Palatul Victoria.

Vă mulțumesc.

Senator Costache Chertif, Circumscripția nr.26 Maramureș

Și, dacă-mi permiteți, domnule președinte, două minute pe aceeași temă.

Am o întrebare pentru domnul...

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Domnule senator, sunt foarte mulți colegi care așteaptă.

Domnul Costache Chertif:

O depun atunci.

Mulțumesc frumos.

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Mulțumesc pentru înțelegere.

Invit în continuare la microfon pe doamna senator Luminița Păucean-Fernandes.

Se pregătește domnul senator Vlăescu.

Doamna Luminița Păucean-Fernandes:

Mulțumesc, domnule președinte de ședință.

Voi face o sinteză scurtă a întrebărilor și interpelărilor depuse în această săptămână către domnul Mihai Dimian, ministrul educației și cercetării, cu obiectul: „Rezultatele PISA din 2025 – degradarea performanței elevilor români și măsurile concrete pentru redresarea sistemului de educație”.

O a doua interpelare către domnul Tanczos Barna, ministrul interimar al agriculturii și dezvoltării rurale, cu obiectul: „Deblocarea urgentă și operaționalizarea sprijinului financiar european destinat fermierilor români afectați de criza îngrășămintelor”.

Și o întrebare adresată domnului Cseke Attila-Zoltan, ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și administrației, ministrul interimar al sănătății, cu obiectul întrebării: „Temeiul legal al aprobării celei de-a doua norme de medic de familie în localitatea Bârgăniș, județul Sibiu, și al introducerii criteriului vârstei de 65 de ani”.

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Doamna senator, cu tot respectul, mai sunt colegi care așteaptă și timpul este foarte scurt.

Doamna Luminița Păucean-Fernandes:

Doar voi citi declarația politică. Nu citesc celelalte, nu. Doar declarația.

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Bun. Declarația politică.

Mulțumesc.

Doamna Luminița Păucean-Fernandes:

Declarație politică cu titlul: „Când Guvernul răspunde fără să răspundă”.

Stimați colegi senatori,

Dragi români,

Există o formă continuată de dispreț instituțional care nu se exprimă prin strigăt, ci prin hârtie, prin răspunsuri primite după termenul legal, dar înregistrate corect, semnate regulamentar și golite, cu o precizie aproape metodică, de exact ceea ce ar trebui să conțină: răspundere.

Aceasta este imaginea pe care o oferă prea multe dintre răspunsurile Guvernului la întrebările și interpelările parlamentare. Nu vorbim despre răspunsuri stângace, vorbim despre răspunsuri care ocolesc întrebarea, diluează problema, ascund lipsa unei decizii în formule administrative și transformă controlul parlamentar într-un schimb steril de documente.

Vă spun cu sinceritate că aici nu mai putem vorbi despre un stil anume, ci despre respectul datorat Parlamentului și, prin noi, cetățenilor României. O întrebare parlamentară nu este curiozitatea personală a unui senator, nu este o scrisoare trimisă unui minister pentru a primi câteva paragrafe generale. Ea este un instrument de control asupra puterii executive. Este obligația Guvernului de a explica ce face, ce nu face, cine răspunde și în ce termen.

Un guvern care își asumă puterea trebuie să își asume și răspunderea. Să răspundă cu date, cu termene, responsabili și cu soluții. Nu cu formule administrative menite să acopere lipsa unei decizii. Nu trimite trei pagini atunci când i se cer doar trei cifre. Nu trimite o descriere generală atunci când i se cere un termen. Nu invocă instituții, proceduri și competențe atunci când întrebarea este foarte simplă: cine răspunde?

Un răspuns nu devine serios pentru că are antet. Nu devine complet pentru că are un număr de înregistrare. Nu devine credibil pentru că este semnat de un ministru sau de un secretar de stat. Devine răspuns abia în clipa în care se răspunde. Atât.

Controlul parlamentar există tocmai pentru ca Guvernul să nu poată administra țara fără explicații și fără răspundere. Și, nu în ultimul rând, sunt sfidați cetățenii, cei care plătesc taxe, cei care suportă consecințele, cei care așteaptă soluții și cei care au dreptul să știe ce face Guvernul în numele lor și pe banii lor.

Când Guvernul vrea să ia o decizie, găsește competența. Când vrea să cheltuiască bani, găsește mecanismul. Când vrea să numească oameni, găsește procedura. Când vrea să impună o măsură, găsește temeiul. Numai când trebuie să răspundă, pare că nu mai găsește nimic: nici responsabilul, nici termenul, nici cifra și nici răspunderea. Această conveniență trebuie să înceteze.

Guvernul poate continua să producă pagini, poate continua să invoce proceduri. Poate împărți responsabilitatea între instituții până când aproape nimeni nu mai știe unde trebuia luată decizia. Poate îmbrăca neputința în formule, întârzierea în justificări și lipsa unei soluții în promisiunea unei noi analize. Dar dincolo de orice paravan administrativ rămâne un principiu care nu poate fi negociat: niciun guvern, indiferent de culoarea politică sau de majoritatea care îl susține, nu poate pretinde autoritate fără să accepte răspunderea.

Puterea executivă nu este un privilegiu. Este un mandat exercitat sub control parlamentar, cu obligația permanentă de a explica, de a răspunde și de a-și asuma consecințele propriilor decizii, iar atunci când răspunsurile sunt evitate, Parlamentul are obligația să continue să întrebe, să ceară date, să ceară termene, să ceară responsabili și să o facă până când răspunderea nu mai poate fi ascunsă în spatele birocrăției.

Vă mulțumesc.

Cu deosebită considerație pentru poporul român, Luminița Păucean-Fernandes, Circumscripția electorală nr.34 Sibiu.

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Mulțumesc și eu, doamna senator.

Invit în continuare la microfon pe domnul senator Virgiliu-George Vlăescu.

Se pregătește domnul senator Corneliu Negru.

Domnul Virgiliu-George Vlăescu:

Domnule președinte,

Stimați colegi,

Avem o interpelare adresată domnului Ilie Bolojan, prim-ministru interimar.

Domnule prim-ministru,

Testele PISA din 2025 arată falimentul unui sistem care, după ani de strategii, reforme, proiecte, miniștri și miliarde cheltuite, ajunge să trimită spre maturitate sute de mii de copii fără competențele elementare pe care ar trebui să le dobândească în școală. PISA 2025 a evaluat aproximativ 760 000 de elevi din 91 de țări și economii, iar rezultatele generale arată o deteriorare inclusiv la nivelul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare în Europa. Dar România rămâne semnificativ sub media organizației la matematică, citire și științe. Astfel: 52% dintre elevii români de 15 ani sunt sub nivelul minim de competență la matematică, 48% sub nivelul minim la citire, 46% sub nivelul minim la științe.

OCDE arată că numai 48% dintre elevii români ating cel puțin nivelul 2 la matematică, față de 65% – media OCDE. La citire, România ajunge la 52%, în timp ce media OCDE este 69%. La științe, 54% dintre elevii români ating pragul minim, față de 74% în OCDE.

Asta înseamnă că la 15 ani, aproximativ unul din doi copii români întâmpină dificultăți serioase atunci când trebuie să folosească matematica într-o situație simplă, să înțeleagă, să interpreteze un text sau să aplice cunoștințe științifice elementare. România produce analfabetism funcțional pe bandă rulantă, iar problema nu poate fi aruncată în brațele copiilor.

Copiii sunt produsul sistemului în care îi obligăm să petreacă ani întregi într-o școală care nu funcționează în parametrii așteptați. Un sistem care îi învață adesea să reproducă, dar prea puțin să gândească, să memoreze, însă foarte puțin să înțeleagă, să urmărească nota, nu competența, să treacă

examenul, nu să fie pregătiți pentru viață. Vârful performanței este la fel de îngrijorător: doar 4% dintre elevii români sunt performeri de top la matematică, 2% la științe și 1% la citire. Față de 2015, ponderea elevilor cu rezultate sub nivelul minim a crescut cu 12 puncte procentuale la matematică, 9 puncte la citire și 7 puncte la științe. La citire, rezultatul României din 2025 este mai slab chiar decât cel din 2022.

După un deceniu de discursuri despre modernizarea școlii, cifrele merg în direcția opusă. În timp ce politicienii ne explică periodic că urmează o nouă reformă salvatoare, realitatea este că România continuă să piardă generații. Aceasta este una dintre cele mai grave forme de sărăcie pe care le poate produce un stat: vorbim de sărăcia educațională. Pentru că un copil care nu înțelege bine ceea ce citește devine un adult mai ușor de manipulat. Un copil care nu știe să lucreze cu informația va avea dificultăți într-o economie tot mai competitivă. Un copil căruia școala nu-i dezvoltă gândirea critică intră în viața adultă cu un handicap la care statul însuși a contribuit la crearea lui. Este rezultatul deceniilor de incompetență, politizare, subfinanțare, reforme făcute pe hârtie și lipsă de responsabilitate. Copilului căruia sistemul i-a furat educația nu-i mai dă nimeni anii înapoi.

Față de această situație, solicit răspuns la următoarea interpelare:

Ce ați făcut pentru creșterea calității actului de învățământ, pentru ca elevii noștri să fie competitivi la testele care ne arată modul în care vom funcționa în OCDE?

Solicit răspuns în scris și oral.

Senator Vlăescu Virgiliu-George, Circumscripția nr.35 Suceava

Mulțumesc.

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Mulțumesc, domnule senator.

Invit în continuare la microfon pe domnul senator Corneliu Negru.

Se pregătește doamna senator Valentina-Mariana Aldea.

Domnul Corneliu Negru:

Mulțumesc, domnule președinte.

Declarație politică.

„România nu este sinecura OMV! Resursele românilor trebuie să lucreze pentru România”.

Domnule președinte,

Doamnelor și domnilor senatori,

De prea mulți ani, România trăiește paradoxul unei țări bogate în resurse, dar în care românii plătesc facturi și prețuri care nu respectă bogăția propriului pământ. Petrolul, gazele, cărbunele, metalele rare, pădurile și celelalte resurse naturale ale României nu sunt proprietatea unor corporații. Ele sunt resurse strategice ale acestei țări, iar statul român are obligația constituțională și morală de a le administra în interesul cetățenilor săi.

Eu doresc ca statul român să fie puternic la masa negocierilor, iar dacă nu este, atunci avem o problemă de suveranitate economică. Suveranitate pe care o cedăm treptat de 36 de ani, de nu a mai rămas aproape nimic din ea.

De 36 de ani, „grupări” formate din politicieni și funcționari din interiorul țării tot cedează și renunță cu desăvârșire la suveranitatea economică, energetică și financiară, în favoarea unor entități externe. Am ajuns până acolo încât să fim amenințați cu lipsa curentului electric. Este evident că dorita înstrăinare, vânzarea Centralei de la Cernavodă, Nuclearelectrica și Hidroelectrica vor determina costuri uriașe pentru consumatorii români. Aș dori să mă contraziceți, dar evidența este aceea că traiul românilor este concomitent tot mai precar și mai scump. De când? De când statul român nu mai are aproape nimic, decât contribuabilii pe care îi jupoaie sistematic.

Ceea ce vedem de ani de zile în relația dintre statul român și OMV ridică întrebări grave. Întrebări pe care niciun guvern responsabil nu poate să le evite. OMV a ajuns, nici mai mult, nici mai puțin, să dicteze politica energetică a acestei țări. OMV deține controlul asupra resurselor strategice: prin privatizarea companiei Petrom în 2004, grupul austriac OMV a devenit proprietarul principal al rezervelor de petrol și gaze de pe teritoriul României, poziție care îi oferă un cuvânt greu de spus în securitatea energetică națională.

OMV Petrom a raportat pentru anul 2025 un profit net de aproximativ 3,1 miliarde de lei, dar întrebarea fundamentală este aceasta: cât valorează, de fapt, resursele României? Cât din valoarea lor rămâne în România? Aceasta este întrebarea la care guvernele succesive au evitat să răspundă.

Nu contest dreptul unei companii private de a obține profit. Contest însă modelul în care România ajunge să fie tratată ca o simplă piață de desfacere, în timp ce resursele sale strategice sunt exploatare, iar deciziile esențiale privind viitorul energetic al țării sunt luate sub presiunea intereselor corporatiste.

Dar și mai grav este atunci când statul român negociază de pe poziție de inferioritate cu marile companii energetice. România trebuie să fie proprietarul interesului său național, nu spectatorul propriei bogății.

În calitate de senator spun răspicat: gazul românesc trebuie să însemne prosperitate pentru români, nu doar profit pentru acționari.

Solicit, în numele cetățenilor care m-au votat, transparență totală privind redevențele, taxele, profiturile, costurile de exploatare și toate acordurile încheiate între statul român și marile companii energetice, tocmai fiindcă suntem cetățeni ai acestei țări.

Dacă nu era suficient monopolul OMV asupra produselor petroliere românești și cu grave consecințe asupra vieții cotidiene a românilor care plătesc cea mai scumpă benzină și motorină din regiune, prin PNRR România s-a angajat să renunțe la producția de energie pe bază de cărbune, fără a pune în funcțiune alte capacități energetice noi. Și aceasta, în vreme ce alte state, precum Germania, au

redeschis în 2022 centrale pe cărbune, în condițiile în care 55% din consumul energetic se baza pe importul de gaz din Rusia. Dar statul german nu este precum cel român, să trădeze interesele legitime ale propriilor cetățeni.

Doresc să știu cine a negociat, ce a negociat și în interesul cui. Solicit ca fiecare contract privind resursele strategice ale României să fie analizat prin prisma unui singur criteriu: interesul național.

Și mai solicit ceva: încetarea politicii prin care România este învățată să se mulțumească cu firimiturile de la masa propriilor resurse. Nu pot accepta ca România să aibă petrol, gaze și alte resurse naturale, iar românii să fie permanent puși să suporte costurile unui sistem energetic în care profitul privat este protejat, în timp ce interesul public este negociabil mereu în defavoarea sa.

Un lucru este evident, oricât de mult se străduiesc partidele sistemului să ne convingă că doresc binele românilor: statul român a pierdut suveranitatea în domeniile-cheie. Iar de acest lucru sunt vinovați toți politicienii, dar în special cei care au condus România din 2019 încoace, în diverse funcții: președinți, membri ai Guvernului sau parlamentari. România a fost distrusă de partide, și a început în 1991, când au fost vândute peste hotare câteva mii de copii. Au urmat întreprinderile, apoi sectoare economice întregi, ajungându-se ca statul român să nu-și mai poată hrăni cetățenii. Sunt simptomele unui stat eșuat, autodistrus prin trădarea conducătorilor săi.

În încheiere, vă anunț că n-am nimic împotriva investițiilor străine, însă sunt total împotriva umilirii României în propria ei țară. Investitorii sunt bineveniți în România, dar trebuie să respecte România, legislația românească și interesul românilor.

Îmi doresc ca statul român să fie puternic la masa negocierilor, iar dacă nu este, atunci avem o problemă de suveranitate economică. Suveranitate pe care o cedăm treptat, de 36 de ani.

De aceea, de la tribuna Senatului, spun răspicat: resursele României nu sunt de vânzare. Petrolul românesc nu este pușculița nimănui. Gazul românesc trebuie să încălzească România, să dezvolte industria românească și să aducă prosperitate românilor. Iar dacă există contracte, concesiuni sau decizii prin care interesul statului român a fost prejudiciat, acestea trebuie analizate public, transparent și, acolo unde este cazul, renegociate sau chiar anulate.

România nu trebuie să fie țara care își privește bogățiile plecând în afara granițelor și primește în schimb explicații despre „eficiență”, „piață” și „interese corporatiste”.

În calitate de senator, voi continua să apăr proprietatea, resursele și interesele economice strategice ale României, pentru că România nu este o colonie economică. România este țara românilor.

Vă mulțumesc.

Senator Corneliu Negru, Grup parlamentar AUR, Circumscripția electorală nr.41 Vrancea

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Mulțumesc și eu, domnule senator.

Invit în continuare la microfon pe doamna senator Valentina-Mariana Aldea.

Se pregătește domnul senator Vasile-Ciprian Rus.

Doamna Valentina-Mariana Aldea:

Mulțumesc, domnule președinte.

Vă rog să-mi permiteți să anunț prezența unui grup de studenți și elevi de la Facultatea de Științe Politice. *(Aplauze.)*

Declarație politică.

Titlul declarației: „Fermierul român nu poate trăi din promisiuni. Agricultura are nevoie de soluții, nu de supraviețuire”.

Ce îi spunem fermierului care muncește luni întregi în soare, frig sau ploaie, își vede culturile afectate de secetă, plătește motorină, îngrășăminte, semințe, rate și arendă, iar la sfârșitul anului nu știe dacă mai are bani pentru următoarea campanie agricolă?

Ce îi spunem crescătorului de animale care nu are zile libere, pentru că animalele trebuie hrănite și îngrijite în fiecare zi, dar care ajunge să suporte și costurile unor piețe închise sau ale unor restricții comerciale?

Agricultura este una dintre cele mai grele forme de muncă. Câmpul nu așteaptă până luni, animalele nu cunosc sărbători, iar vremea nu ține cont de program. Sunt oameni care se trezesc înainte de răsărit și încheie munca după apus, iar uneori o singură zi pierdută poate compromite munca unui an întreg. Nu este o muncă la îndemâna oricui și tocmai de aceea statul trebuie s-o respecte.

Ieri, în 15 septembrie, crescătorii de animale au venit la București pentru a-și face auzite nemulțumirile. Nu este prima dată când fermierii ajung în stradă, iar acest lucru ar trebui să ne preocupe mai mult decât numărul celor care protestează.

În anul 2026, seceta severă a afectat numeroase exploatații agricole, iar organizațiile fermierilor au avertizat că pierderile pun în pericol capacitatea acestora de a-și achita creditele, arenda și lucrările pentru următorul an agricol.

În același timp, există o contradicție pe care Guvernul trebuie să o clarifice. La începutul lunii septembrie, Alianța pentru Agricultură și Cooperare a semnalat că fermierilor afectați de secetă li s-a comunicat public un sprijin de maximum 100 de lei pe hectar, în timp ce proiectul de act normativ, aflat în consultare, prevedea maximum 523 de lei pe hectar. Un agricultor nu își poate construi bugetul pe sume care se schimbă de la o declarație la alta.

Costurile de producție rămân, la rândul lor, o povară. Motorina, îngrășămintele, semințele, creditele și leasing-urile se plătesc indiferent dacă recolta este bună sau dacă seceta o distruge.

Nici crescătorii de animale nu sunt într-o situație mai ușoară. Restricțiile sanitare și comerciale aplicabile ovinelor și caprinelor afectează direct valorificarea animalelor și veniturile fermelor. Protecția

sanitar-veterinară este necesară, dar costul economic al acestor măsuri nu poate fi lăsat exclusiv pe umerii crescătorilor.

Fermierii nu cer privilegii. Cer să poată munci fără să fie împinși spre faliment. Cer predictibilitate, despăgubiri clare și plătite la timp, sprijin pentru costurile de producție și soluții pentru fermele afectate de restricții.

România nu își poate permite să își piardă fermierii. O fermă care se închide astăzi nu se reconstruiește mâine printr-o hotărâre de Guvern, iar când dispare un fermier, nu dispare doar o afacere: dispar experiența acumulată într-o viață, producția românească și o familie care trăiește din această muncă.

De aceea, solicit Guvernului României și Ministerului Agriculturii să clarifice urgent cuantumul și calendarul despăgubirilor pentru secetă, să asigure finanțarea măsurilor de sprijin asumate și să prezinte soluții concrete pentru crescătorii de animale afectați.

Fermierii români nu au nevoie să li se spună cât de importanți sunt doar atunci când ajung cu tractoarele în stradă. Au nevoie ca munca lor, făcută zi de zi în soare, frig și ploaie, să fie respectată prin decizii predictibile și printr-un stat care își respectă angajamentele.

Pentru că acești oameni nu cer să muncească mai puțin, cer doar ca munca lor să mai merite.

Vă mulțumesc.

Senator Valentina-Mariana Aldea, Circumscripția electorală nr.42 București

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Mulțumesc și eu, doamna senator.

Invit în continuare la microfon pe domnul senator Vasile-Ciprian Rus.

Se pregătește doamna senator Rodica Cușnir.

Domnul Vasile-Ciprian Rus:

Mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

Titlul declarației politice de astăzi: „ANCPI, un eșec anunțat. Întrebarea nu mai este «dacă», ci «care instituție urmează?»»

Stimați colegi,

86 de ore. Atât a durat până când Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară a depistat atacul cibernetice care i-a paralizat sistemele.

Timp de aproape patru zile, atacatorii au putut acționa în infrastructura unei instituții care gestionează unele dintre cele mai importante date ale statului român. A urmat apoi o lună de blocaj, cu tranzacții imobiliare întârziate, activitatea notarilor și a profesioniștilor din cadastru a fost afectată și zeci de mii de cereri rămase nesoluționate.

Săptămâna trecută, pe 9 septembrie, am convocat, împreună cu președintele Comisiei pentru tehnologia informației și a comunicațiilor din Camera Deputaților, o ședință comună a celor două comisii de specialitate. Timp de trei ore am audiat reprezentanții ANCPI, ADR, DNSC, STS, SRI, Cyberint și Autorității pentru Protecția Datelor.

Directorul general al ANCPI nu a venit. A trimis alți reprezentanți să răspundă în locul său, deși vorbim despre cel mai grav incident informatic din istoria instituției pe care o conduce. Nu este un detaliu de protocol. Este un semn al lipsei de asumare care a însoțit acest caz încă de la început. Concluzia audierii este dureros de simplă: atacul asupra ANCPI nu a fost o fatalitate. A fost un eșec anunțat.

Instituția fusese avertizată în repetate rânduri asupra vulnerabilităților din propriile sisteme. O notificare venise de la Centrul Național Cyberint încă din anul 2021. Au existat și alte avertizări, dar măsurile necesare n-au fost puse în practică la timp.

ANCPI nu era lipsită nici de contracte, nici de resurse. Existau contracte de zeci de milioane de lei pentru mentenanță și securitate. Acestea prevedeau monitorizare, actualizări, testarea sistemelor și intervenții în cazul incidentelor. Cu toate acestea, unele componente nu erau acoperite de contractele de mentenanță, iar altele erau expirate și vulnerabile.

Aceasta este una din lecțiile esențiale ale cazului ANCPI: faptul că o instituție cheltuiește bani pentru securitate nu înseamnă automat că este și protejată.

Securitatea cibernetică nu înseamnă să cumperi niște licențe, să semnezi niște contracte și să primești periodic un raport. Înseamnă să-ți cunoști infrastructura pe care o administrezi, să remediezi vulnerabilitățile, să verifici dacă furnizorii și-au îndeplinit obligațiile și să existe un om care răspunde pentru fiecare decizie amânată.

În luna martie, Autoritatea pentru Digitalizarea României, prin președintele de atunci, susținea că e-Terra fusese migrată în cloudul guvernamental. În urma audierii a reieșit că această migrare nu fusese realizată.

Plățile puteau fi, de exemplu, transferate către Ghișeul.ro, astfel încât ANCPI să nu mai mențină propria componentă de ePay și riscurile asociate acesteia. Nici acest lucru nu s-a întâmplat.

Cloudul nu este, în general, o soluție magică și nu înlocuiește o administrare responsabilă, dar o migrare făcută la timp, într-o infrastructură securizată, segmentată și monitorizată ar fi redus semnificativ suprafața de atac și amploarea efectelor.

Dacă migrarea în cloud s-ar fi făcut atunci când trebuia, nu am fi ajuns la un blocaj de asemenea proporții. Dacă plățile erau făcute pe Ghișeul.ro, riscul creat de menținerea acestei aplicații ePay nu ar mai fi existat.

Dacă avertismentele ar fi fost tratate cu seriozitate, vulnerabilitățile ar fi fost de mult închise. După cum observați, totul a rămas la stadiul de „dacă”.

Există și o informație importantă: potrivit verificărilor realizate până acum, datele gestionate de ANCPI nu au fost șterse, alterate sau modificate.

Este o veste bună, dar nu suficient pentru a declara incidentul închis. Raportul final trebuie să stabilească fără echivoc dacă au existat accesări, copieri sau extrageri neautorizate de date, care a fost traseul atacului și cine avea obligația să prevină fiecare etapă a acestuia.

Dar cazul ANCPI este partea vizibilă a unei probleme mult mai mari. În cursul anului 2025, Centrul Național Cyberint a trimis 223 de notificări privind posibile vulnerabilități. Numai în 2026, DNSC a semnalat peste 40 000 de vulnerabilități către aproape 2 400 de instituții publice.

În spatele acestor cifre se află ministere, agenții, spitale și servicii publice de care depind milioane de oameni. Unele din aceste instituții au infrastructuri vechi. Altele folosesc componente ieșite din perioada de suport. Unele au contracte incomplete, iar altele primesc avertizări pe care le tratează ca pe simple mesaje administrative.

O vulnerabilitate critică nu poate rămâne într-o adresă trimisă de la un specialist către un departament de IT. Ea trebuie să ajungă pe masa conducerii instituției, să primească un responsabil și un termen de remediere. Dacă termenul este depășit, trebuie să existe răspundere.

De aceea, solicit Guvernului cinci măsuri urgente:

În primul rând, inventarierea tuturor instituțiilor publice care au vulnerabilități critice neremediate și stabilirea unui calendar obligatoriu de remediere.

În al doilea rând, declararea clară, în fiecare instituție, a persoanei din conducere care răspunde pentru securitatea și continuitatea serviciilor digitale.

În al treilea rând, verificarea contractelor de mentenanță și securitate, pentru a identifica sistemele și componentele care nu sunt acoperite, precum și serviciile plătite, dar neexecutate sau executate necorespunzător.

În al patrulea rând, accelerarea migrării în cloudul guvernamental a serviciilor cu risc ridicat, cu responsabilități și termene clare pentru ADR, STS, SRI și instituțiile beneficiare.

În al cincilea rând, propun eliminarea platformelor paralele și vulnerabile atunci când există deja servicii naționale funcționale. Instituțiile statului nu trebuie să construiască fiecare propriul sistem de plăți, propria autentificare, propria infrastructură, dacă avem Ghișeul.ro și celelalte platforme comune, care pot furniza aceste servicii mai sigur.

Resurse au existat și există. Tehnologia există. Avertismentele există. În acest caz, ceea ce a lipsit la ANCPI a fost asumarea.

Cetățenii trebuie să poată avea încredere că serviciile digitale publice funcționează atunci când au nevoie de ele și că datele lor sunt protejate. Statul nu poate veni după fiecare incident să explice că vulnerabilitatea era cunoscută, migrarea era planificată, contractul exista, dar nimeni nu a făcut nimic.

După cazul ANCPI, întrebarea nu mai este dacă va fi paralizată o altă instituție publică. Întrebarea este: care va fi următoarea? Iar responsabilitatea noastră este să intervenim înainte de a primi răspunsul.

Vă mulțumesc frumos.

Senator Ciprian Rus, Circumscripția electorală Cluj

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Mulțumesc și eu, domnule senator.

Invit în continuare la microfon pe doamna senator Rodica Cușnir.

Se pregătește domnul senator Eugen-Cristian Șipoș.

Doamna Rodica Cușnir:

Mulțumesc, domnule președinte de ședință.

Declarație politică.

„Justiția trebuie să rămână în slujba cetățeanului”.

Doamnelor și domnilor,

Stimați colegi,

Ca avocat, am văzut de multe ori ce înseamnă pentru un om să aștepte ani întregi o hotărâre, o motivare sau executarea unui drept pe care instanța i l-a recunoscut deja. Dincolo de dosare, statistici și indicatori de performanță, există întotdeauna un cetățean care își pune speranța în justiție și care are dreptul să primească un răspuns într-un termen rezonabil.

Constituția garantează accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, iar aceste garanții trebuie să aibă un conținut real. Atunci când un proces se prelungește peste măsură, când o pronunțare este amânată nejustificat, când o hotărâre este motivată cu mare întârziere sau când executarea unei soluții definitive devine o nouă luptă, dreptul recunoscut de lege își pierde uneori tocmai utilitatea pentru omul care l-a apărut.

Potrivit Raportului privind starea justiției pentru anul 2025 al Consiliului Superior al Magistraturii, volumul total de activitate al instanțelor a ajuns la aproximativ 3,685 milioane de dosare. Numărul cauzelor aflate în sistem ridică la valori istorice această situație, iar CSM avertizează că, în condițiile unui volum ridicat și ale acelorași resurse umane, capacitatea instanțelor de a absorbi aceste cauze are limite, cu efect direct asupra stocurilor și a duratei de soluționare.

Datele oficiale arată că problema există și că ea trebuie tratată cu seriozitate. La sfârșitul anului 2025 existau peste 28 000 de hotărâri neredactate în termenul legal, iar România avea încă sute de cauze aflate sub supravegherea Comitetului Miniștrilor pentru executarea hotărârilor CEDO. Există și situații în care titularii unor drepturi au murit înainte ca acestea să fie valorificate efectiv, iar demersurile au fost continuate de moștenitori.

Pentru un jurist, asemenea situații ridică o problemă de eficiență a sistemului. Pentru cetățean, ele înseamnă ani pierduți, nesiguranță și uneori imposibilitatea de a mai beneficia personal de dreptatea obținută.

Dimensiunea umană a întârzierii apare cu o forță aparte în cauza „Pușcaș și alții împotriva României”. Drepturile de proprietate fuseseră recunoscute printr-o hotărâre definitivă în anul 2002. În anul 2026, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a dreptului de proprietate, după ce mai mulți dintre titularii drepturilor decedaseră, iar procedura era continuată de moștenitorii lor. Curtea a dispus executarea hotărârii interne sau acordarea de despăgubiri stabilite prin succesiunile respective. Dreptatea transmisă moștenitorilor după ani de zile ne arată cât de important este timpul în administrarea justiției.

De aceea, cred că Parlamentul trebuie să privească mai atent legislația care influențează durata proceselor, încărcarea instanțelor, redactarea hotărârilor și executarea lor. Independența magistratului trebuie protejată, dar în aceeași măsură trebuie create condițiile legislative și administrative care să îi permită să soluționeze cauzele cu rigoare și într-un termen rezonabil.

O reformă serioasă a justiției trebuie să însemne mai puține proceduri inutile, o mai bună distribuire a volumului de muncă, termene care pot fi respectate în realitate și instrumente eficiente prin care cetățeanul să își poată valorifica dreptul recunoscut de instanță.

În calitate de legiuitori, avem obligația de a interveni mai repede și mai atent, astfel încât justiția să rămână, înainte de toate, în slujba cetățeanului.

Vă mulțumesc.

Senator Rodica Cușnir, Grupul parlamentar PACE – Întâi România

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Mulțumesc și eu, doamna senator.

Invit în continuare la microfon pe domnul senator Eugen-Cristian Șipoș.

Se pregătește domnul senator Cătălin Silegeanu.

Domnul Eugen-Cristian Șipoș:

Declarație politică.

„Gaze lacrimogene pentru ciobani, promisiuni goale de la un guvern demis”.

Domnule președinte,

Doamnelor și domnilor senatori,

Ieri, 15 septembrie 2026, statul român a răspuns cu gaze lacrimogene unor oameni care au venit la București să spună că nu mai pot trăi din munca lor. În calitate de senator, am datoria să spun de la această tribună ce s-a întâmplat în Piața Victoriei.

Câteva mii de ciobani și fermieri au venit la București din toată țara. Au anunțat protestul din timp, public, cu săptămâni înainte. Au venit cu mâncare și apă de acasă, pregătiți să stea în piață zile întregi.

Președintele Asociației Profesionale a Ciobanilor, Gheorghe Dănulețiu, a depus personal la Palatul Victoria o listă cu 16 revendicări, cu solicitarea unui răspuns în 24 de ore. Oameni disperați, dar organizați, care mai sperau că statul îi va asculta.

Statul i-a întâmpinat cu filtre la intrarea în Capitală, unde le-au fost controlate mașinile ca unor suspecti, apoi cu cordoane de jandarmi. Când tensiunea a crescut, au venit gazele lacrimogene, folosite în mod repetat pe parcursul zilei, apoi tunurile cu apă.

Bilanțul: 26 de persoane ridicate pentru audieri, 24 de persoane care au avut nevoie de îngrijiri medicale, 4 persoane transportate la spital. Printre răniți și un bărbat de 72 de ani dus la spital cu dureri în piept și amețeli.

Ciobanii și fermierii au venit pentru că sectorul lor moare sub ochii lor. În iunie, Comisia Europeană a prelungit până în 31 decembrie 2026 interdicția de export pentru ovine și caprine către țările din afara Uniunii Europene, din cauza focarelor de pestă a micilor rumegătoare și de variolă ovină. Pentru mii de crescători, exportul era principala piață de desfacere, iar statul român nu le-a oferit nicio alternativă.

Despăgubirile au venit cu întârziere sau deloc. Și cu ce rezultat? În august au apărut focare noi de variolă ovină și caprină în Constanța, Tulcea, Vâlcea, Gorj. Animalele au fost ucise, familiile au fost ruinate, iar boala s-a extins în continuare. Aceasta este definiția unui eșec de management.

Cele 16 revendicări depuse ieri la Guvern sunt un strigăt de supraviețuire: „Redeschideți exporturile”, „Opriți uciderea animalelor sănătoase”, „Plătiți despăgubirile la timp și integral”, „Respectați-ne munca”.

În iulie, la un protest similar al fermierilor, jandarmii au intervenit tot cu gaze lacrimogene. De două ori în două luni, statul român a ales să răspundă acelorași oameni, cu aceleași probleme, în același fel: cu forță, în loc de dialog.

Când același răspuns se repetă la un interval de două luni, avem în față un mod de a guverna, iar responsabilitatea principală aparține întotdeauna celui care are puterea să oprească escaladarea. Guvernul a avut la dispoziție luni de zile și șase runde de discuții cu reprezentanții sectorului ca să rezolve problemele. A ales violența.

Alegerea violenței nu este nouă: este similară cu alegerea pe care Guvernul a făcut-o pe 10 august 2018. Ce dovadă mai bună avem pentru a ne convinge că, de opt ani, ne conduc aceiași oameni, doar îmbrăcați diferit și cu alți pantofi de lux, și cărora le pasă de români tot atât cât le păsa și atunci?

În loc de asumare, au primit scuze birocratice. Guvernul a transmis că la protest „nu a participat nicio asociație reprezentativă” a sectorului. Același Guvern confirmă însă că a primit revendicările Asociației Profesionale a Ciobanilor, depuse personal de președintele acesteia.

Deci oamenii sunt destul de reali ca să le primești documentele, dar prea puțin „representativi” ca să stai de vorbă cu ei. O asemenea logică transformă dialogul într-o batjocură.

Europarlamentarul liberal Rareș Bogdan i-a transmis public premierului: „Ilie, coboară din birou și stai de vorbă cu ei!” Când propriii tăi aliați îți spun asta, problema a depășit de mult granițele dintre partide.

Această declarație este un apel la acțiune și solicit următoarele:

- dialog real cu termene;
- deblocarea exporturilor prin regionalizare;
- oprirea sacrificărilor disproporționate;
- reforma ANSVSA;
- anchetă independentă privind intervenția din 15 septembrie;
- deblocarea politică a țării. România are nevoie de un guvern cu puteri depline, capabil să emită actele normative pe care criza din agricultură le cere. Fiecare zi de interimat prelungit lasă problemele acestor oameni fără soluție.

Oamenii aceștia nu cer privilegii. Cer dreptul de a-și câștiga existența cu demnitate, iar demnitatea unui popor nu se negociază cu gaze lacrimogene.

Cu deosebită considerație, senator Cristian Șipoș.

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Mulțumesc, domnule senator.

Invit în continuare la microfon pe domnul senator Cătălin Silegeanu.

Domnul Cătălin Silegeanu:

Mulțumesc, domnule președinte.

Titlul declarației politice: „Câți români își mai permit copii?”

Domnule președinte,

Distinși colegi,

Câți dintre dumneavoastră aveți copii? V-ați gândit vreodată ce ar fi însemnat să nu aveți cu ce să-i creșteți? Să nu vă fi permis să le dați viață când Dumnezeu i-a sortit?

În mii de bucătării, doi tineri împart salariile între chirie, rate, mâncare și medicamente. Privesc camera care ar putea deveni a copilului, asta dacă nu stau într-o garsonieră, și hotărăsc să mai aștepte un an. Iar părinții lor amână, odată cu ei, bucuria de a-și ține nepotul în brațe. În 2025 s-au născut aproximativ 145 000 de copii, cel mai mic număr din ultimul secol, într-o țară care clamează natalitatea pe toate canalele.

Copiii care vin pe lume deschid ochii într-o țară în care 31,8% dintre minorii sub 16 ani duc lipsa mai multor lucruri firești: de la hrană proaspătă și haine până la căldură, cărți sau o excursie cu clasa. Este un procent de peste două ori mai mare decât media Uniunii Europene. Sărăcia încă bântuie

România, și dacă vrem să ne convingem, putem face experimentul de a lua măsurile hainelor pe care le poartă elevii la o școală normală de stat, nu la vreun centru de excelență privat cu care probabil dumneavoastră sunteți mai familiari. Vom constata, într-o proporție zdrobitoare, că mărimile fie sunt cu două numere mai mari, să le vină și la anul, fie mânecile le-au rămas scurte.

Guvernanții le cer familiilor să umple leagănele, dar le răpesc în continuare jumătate din salarii, le împrumutază locurile de muncă și le lasă la mila băncilor tot mai lacome. Vă doresc din suflet să nu înțelegeți niciodată ce înseamnă să le refuzați copiilor un tort de ziua lor, așa cum milioane de mame o fac în țara asta de care suntem cu toții responsabili.

Vă mulțumesc.

Cătălin Silegeanu, senator, Circumscripția nr.7 Botoșani

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Mulțumesc și eu, domnule senator.

Cu scuzele de rigoare și cu mulțumiri pentru înțelegere din partea colegilor prezenți, am să suspend ședința pentru 10 minute.

PAUZĂ

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Stimați colegi,

Reluăm ședința cu scuze, încă o dată, pentru această întrerupere necesară și am să invit la microfon în continuare pe domnul senator Dumitru Manea.

Domnul Dumitru Manea:

Mulțumesc, domnule președinte.

Sunt Dumitru Manea, senator S.O.S. România, Circumscripția nr.24 Iași.

Declarație politică.

Titlu: „Violența unor persoane nu anulează dreptatea unei revendicări”.

Doamnelor și domnilor senatori,

Ziua de ieri, ziua de 15 septembrie 2026, a fost o zi cu multe concluzii interesante, prima fiind aceea că revolta fermierilor a fost transformată într-o ambuscadă. Veniți pentru dialog, au primit doar replica nesimțită a premierului uzurpator: „Cunosc problemele, nu e nevoie de dialog”. În loc să deschidă ușile, el a ridicat garduri. Iar în spatele gardurilor a adus jandarmi, mulți, foarte mulți și foarte bine organizați. Căci știau care e planul: ambuscada.

După multe ore de așteptare în care se putea dezamorsa totul, invitând pur și simplu la discuție o delegație a protestatarilor, au apărut și infiltrații, unii cu semne distinctive clare: cagule, tricouri negre și eșarfe cu nod, cum poartă galeriștii cluburilor de fotbal. E lucru știut că aceștia nu vin la manifestații de capul lor. Ce a urmat s-a văzut: violențe de o parte și de alta, cum de mult nu s-au mai văzut. Vinovații

de serviciu urmau să fie, desigur, fermierii, căci de la ei a pornit totul, nu? Sancțiunile împotriva lor aveau să meargă până la posibila renunțare a unora dintre ei la a mai fi fermieri. Găseau ei, noii stăpâni, cu cine să-î înlocuiască.

Fermierii aceștia, ciobani și agricultori, au venit la București nu fiindcă nu aveau ce face acasă. Dimpotrivă, tocmai acasă aveau prea multe de făcut și din ce în ce mai puține mijloace cu care să facă. Au venit pentru că nu prea mai aveau ce pierde.

După ce le-au fost ucise, în ultimii ani, peste 1,5 milioane de animale, după ce prețul cerealelor și al laptelui a scăzut până la nivel de batjocură, în vreme ce motorina, îngrășămintele, utilajele și creditele s-au scumpit, după ce că rambursarea accizei la motorină întârzie luni întregi, iar despăgubirile promise vin greu sau deloc, a mai apărut și blocarea exportului de animale.

Doamnelor și domnilor senatori,

În Piața Victoriei n-au ajuns numai agricultori și crescători de animale. Lor li s-au alăturat cetățeni care aveau toate motivele și tot dreptul să se solidarizeze cu ei. Numai că, într-un asemenea amestec, obiectul protestului se poate schimba fără ca protestatarii inițiali să-și dea seama.

Relatări apărute chiar în cursul zilei de ieri vorbeau despre acuzațiile unor crescători potrivit cărora oameni fără legătură cu oieritul au ajuns în prima linie, în vreme ce fermierii deveneau practic spectatori la propriul protest.

Cine sunt acești oameni? De unde au venit? Cine i-a mobilizat? Sunt fermieri? Sunt membri ai unor grupuri politice? Sunt agitatori independenți? Au venit spontan să se bată cu jandarmii sau au venit tocmai pentru ca protestul să ajungă la confruntare?

Un agricultor care a făcut sute de kilometri până la București pentru a cere despăgubiri, deschiderea exporturilor sau reducerea poverii economice nu câștigă nimic dacă imaginea lui este înlocuită pe ecranul televizorului de imaginea unui individ care lovește un jandarm cu bâta. Din clipa aceea s-a produs operațiunea cea mai eficientă de anulare a revendicărilor sale.

Nu se mai discută despre agricultură, despre oi sau despre ferme care riscă falimentul. Se discută despre gaze lacrimogene, despre bastoane și despre „huligani”, iar fermierul dispare. Rămâne incidentul.

Aceasta este, indiferent cine a provocat-o și indiferent dacă a existat sau nu un plan, consecința politică obiectivă a violenței.

Doamnelor și domnilor senatori,

Violența unor persoane nu anulează dreptatea unei revendicări. Și cerem, cu aceeași fermitate, verificarea intervenției Jandarmeriei: cine a ordonat folosirea forței, în ce condiții și cu ce măsuri pentru protejarea participanților pașnici? Uniforma conferă autoritate, e adevărat, dar nu și imunitate la răspundere.

Partidul S.O.S. România este solidar cu crescătorii care își apără pașnic munca și existența. Solidaritatea noastră înseamnă să le aducem revendicările în Parlament și să cerem soluții până când acestea sunt aplicate.

De aceea, solicit comisiilor componente și competente ale Parlamentului să declanșeze audieri urgente și procedurile pentru o anchetă serioasă asupra activității ANSVSA și a instituțiilor implicate.

Vrem documentele prevenției. Vrem traseul probelor și fundamentarea diagnosticelor. Vrem justificarea fiecărei depopulări și verificarea respectării regulilor de protecție a animalelor. Eventuala necesitate a depopulării ca măsură extremă nu poate justifica bestialitatea aplicării acesteia.

Propun audieri în 7 zile și un prim raport public în 30 de zile. Din păcate, Guvernului nu-i putem cere nimic, pentru că Guvernul nu există. Putem cere în schimb sancționarea celor care pretind că sunt miniștri, pentru uzurpare de calități oficiale.

Crescătorilor le spunem: nu renunțați! Continuați pașnic, organizat și legal. Nu lăsați provocările să vă fure cauza. Cereți angajamente scrise și urmăriți îndeplinirea lor.

Pentru noi, suveranitatea începe și aici: cu puterea României de a produce hrană și cu dreptul oamenilor de a trăi din munca lor.

Nu putem cere satului românesc să reziste în timp ce-i lăsăm gospodăriile să moară.

Vă mulțumesc.

Dumitru Manea, senator S.O.S. România, Circumscripția nr.24 Iași

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Mulțumesc și eu, domnule senator.

Invit în continuare la microfon pe domnul senator Gheorghe Vela.

Domnul Gheorghe Vela:

Vă mulțumesc, stimate domnule președinte de ședință.

Am mai întâi o declarație politică cu titlul: „România nu poate depinde de vreme ca să aibă curent. Securitatea energetică nu se construiește în regim de avarie”.

Stimate domnule președinte de ședință,

Stimate doamne și stimați domni senatori,

Onorați colegi,

Ce înseamnă independență energetică pentru o țară care, atunci când Dunărea scade, își oprește cele două reactoare nucleare, pornește capacități de rezervă, apelează la cărbune și importă energia pe care nu o mai poate produce?

Și ce înseamnă securitate energetică atunci când Guvernul era obligat să pregătească, pentru situația în care celelalte măsuri nu mai sunt suficiente, inclusiv posibilitatea limitării consumului unor mari consumatori industriali?

Nu pun aceste întrebări pentru a crea panică; dimpotrivă, consumatorii casnici nu sunt vizați de măsura de limitare a consumului prevăzută ca soluție de ultimă instanță, iar România nu se află în fața unui scenariu în care gospodăriile sunt programate pentru întreruperi de curent.

Dar, tocmai pentru că trebuie să discutăm responsabil, trebuie să spunem lucrurilor pe nume. În această vară, România a primit unul dintre cele mai serioase avertismente energetice din ultimii ani. Și l-a primit nu pe hârtie, nu într-un studiu, ci în realitate, și anume: seceta severă și scăderea extremă a nivelului Dunării au afectat alimentarea cu apă necesară funcționării Centralei Nuclearelectrice de la Cernavodă. Unitatea 1 a fost oprită, iar la 13 august 2026, Nuclearelectrica a finalizat și oprirea controlată a Unității 2. Pentru o perioadă importantă de timp, România a rămas fără producția celor două reactoare care asigură, în condiții normale de funcționare, aproximativ 20% din producția națională de energie electrică.

Trebuie să o spun foarte clar: oprirea reactoarelor nucleare în condițiile în care parametrii de funcționare o impun este o măsură de siguranță. Dar nu aceasta este problema, pentru că securitatea nucleară nu se negociază, ci problema este alta, și anume: cum am ajuns ca indisponibilitatea unei singure mari surse de producție să pună o asemenea presiune asupra întregului sistem energetic național? Cum am ajuns să descoperim, în anul 2026, că o țară cu resurse de gaze naturale, hidroenergie, energie nucleară, cărbune, potențial regenerabil și infrastructură construită în ultimele decenii nu are suficientă rezervă de producție stabilă pentru a absorbi fără emoții un asemenea șoc?

Seceta nu poate fi imputată unui guvern. Nivelul Dunării nu poate fi stabilit prin hotărâre de guvern, dar vulnerabilitatea unui sistem energetic se construiește sau se corectează în ani, iar aici responsabilitatea aparține cu adevărat statului.

La 27 august 2026, Guvernul României anunța că nivelurile Dunării se aflau la un minim istoric de când se fac măsurători specifice și că un comitet interministerial analiza soluții pentru asigurarea apei necesare Centralei de la Cernavodă.

La 2 septembrie, Comitetul Național pentru Situații de Urgență a mers și mai departe și a aprobat un plan etapizat de intervenție. Dacă nivelul apei în bazinul prizei centralei ajunge la cota stabilită de 1,58 metri sunt prevăzute amplasarea unor nave sau barje încărcate ulterior, pontoane și hidrobaraje și, dacă aceste soluții nu sunt suficiente, utilizarea unor pompe de mare capacitate pentru a aduce apa necesară răcirii centralei.

Gândiți-vă puțin la această imagine: suntem în anul 2026 și, pentru ca unul dintre cele mai importante obiective energetice ale României să poată funcționa, statul pregătește barje, pontoane, hidrobaraje și pompe de mare capacitate pentru a compensa lipsa apei. Aceste intervenții pot fi necesare acum, dar ele sunt soluții de urgență. Nu pot prezenta strategia energetică a unei țări, cu atât mai mult cu cât vulnerabilitatea alimentării cu apă a Centralei de la Cernavodă nu a apărut în această vară.

Premierul interimar Ilie Bolojan a declarat, la 14 august, că proiectul destinat creșterii debitului pe Dunărea Veche către Cernavodă are studiul de fezabilitate terminat de aproximativ opt ani de zile și dispune de avize, inclusiv de mediu, iar indicatorii tehnico-economici au fost aprobați în 2024.

Dacă această infrastructură este atât de importantă încât de ea depinde nu numai funcționarea în condiții mai sigure a unităților 1 și 2, ci și dezvoltarea viitoarelor unități 3 și 4, atunci trebuie să ne întrebăm: de ce am așteptat? De ce proiectele strategice devin urgente numai atunci când apare criza? De ce România pregătește și găsește bani, proceduri și instituții capabile să lucreze împreună atunci când apa este deja la limită, dar nu reușește să le pună în mișcare atunci când riscul este cunoscut cu ani înainte?

Aceasta nu este singura problemă. La sfârșitul lunii august, Guvernul a prelungit până la 30 septembrie cadrul măsurilor de siguranță aplicabile sistemului energetic național. Motivarea oficială vorbește despre deficitul hidrologic sever pe Dunăre, despre producția redusă prognozată din unele surse regenerabile, despre creșterea consumului în orele de vârf și despre riscul limitării posibilităților de import în cazul unei crize regionale.

Printre măsurile care pot fi luate se află pornirea grupurilor aflate în rezervă tehnică, reducerea exporturilor și, în ultimă instanță, limitarea în tranșe a consumului de energie electrică pentru marii consumatori.

Repet, această ultimă măsură nu îi vizează pe consumatorii casnici, dar faptul că ea există în scenariile oficiale trebuie să ne pună pe gânduri, pentru că atunci când limitezi energia unei mari întreprinderi nu oprești doar un contor, poți opri un cuptor, o linie tehnologică, o instalație, o fabrică. Poți pierde producție. Poți afecta locuri de muncă. Poți reduce exporturi. Poți face industria românească și mai puțin competitivă într-o Europă în care prețul energiei este deja una dintre marile probleme economice.

Securitatea energetică nu înseamnă doar ca becul să rămână aprins într-o locuință, ci înseamnă ca fabrica să poată produce, spitalul să poată funcționa, trenurile să poată să circule, centrele de date să poată să lucreze, întreprinderile să-și poată calcula costurile, iar investitorul să știe că, dacă își construiește o fabrică, România va avea sau nu va avea energie disponibilă și la un preț suportabil.

Pe 10 septembrie, premierul interimar, domnul Ilie-Gavril Bolojan, confirma că din cauza opririi Centralei de la Cernavodă, România a trebuit să folosească energie din alte surse de producție, din importuri, din centrale pe cărbune și din capacități aflate în rezervă. Tot premierul avertiza că această situație a crescut costurile în anumite intervale ale zilei și că efectul s-ar putea vedea în această toamnă în prețurile energiei.

Aici trebuie să înțelegem un adevăr simplu. Energia pe care nu o produci trebuie cumpărată de undeva. Iar energia de care ai nevoie exact atunci când întreg sistemul regional are nevoie de ea nu este, de regulă, energia cea mai ieftină.

Nu putem construi o politică energetică națională pe speranța că vecinii vor avea întotdeauna suficientă energie disponibilă exact atunci când România are nevoie de ea. Interconectarea europeană este necesară și benefică. Importul și exportul fac parte din funcționarea normală a pieței de energie, dar una este să importi, pentru că prețul este avantajos, și alta este să fii obligat să importi pentru că nu ai suficientă producție disponibilă în acel moment. Prima situație este piață. A doua poate deveni vulnerabilitate.

Și mai este un lucru pe care această vară a anului 2026 ni l-a arătat foarte clar, și anume: nu există energie „bună” și energie „rea”, în funcție de sloganurile politice, ci există doar energie disponibilă și energie indisponibilă. De asemenea, vara aceasta a anului 2026 ne-a mai arătat că energia regenerabilă trebuie dezvoltată puternic de către România. Pentru că România are nevoie de eolian. Are nevoie de solar. Are nevoie de prosumatori. Dar soarele nu produce noaptea, iar vântul nu pornește când dispecheratul energetic îi cere acest lucru. De aceea avem nevoie și de capacități care pot produce controlat atunci când sistemul are cu adevărat nevoie de ele.

Prin urmare, avem nevoie de „nuclear”. Avem nevoie de „hidro”. Avem nevoie de centrale eficiente pe gaze. Avem nevoie de stocare și avem nevoie de rețele moderne. Mai mult decât atât, în perioade de tranziție nu putem închide capacități funcționale înainte ca acelea care trebuie să le înlocuiască să fie efectiv puse în producție.

Aici ajungem la un alt exemplu care spune aproape totul despre felul în care România își realizează marile investiții energetice, și anume: Centrala de la Iernut. O centrală nouă de 430 de megawați, investiție care a fost începută în anul 2016, acum zece ani de zile.

În luna mai a acestui an, Guvernul arăta oficial că proiectul, în valoare de aproximativ 269 de milioane de euro fără TVA, trebuie finalizat până la 31 decembrie 2026 și recunoștea că lucrările au fost întârziate în urma problemelor contractuale cu constructorii.

Raportul Romgaz pentru anul 2025 indica un stadiu de realizare de aproximativ 97,5%. 97,5%! Și totuși, energia produsă de această centrală încă nu se află în sistem. Nu spun acest lucru pentru a ignora complexitatea tehnică a unei asemenea investiții. Îl spun pentru că România nu-și mai poate permite luxul proiectelor strategice aproape terminate. În energie, o centrală realizată în proporție de 97% și care nu produce niciun megawatt este pentru consumator, tot o centrală care nu există.

La Mintia avem un alt proiect major de aproximativ 1 700 de megawați, care intră în etapele de testare și care, odată operațional, poate schimba cu adevărat, substanțial, echilibrul sistemului energetic. Este o investiție necesară. Dar până când primul megawatt este livrat constant în rețea, el rămâne doar o promisiune de capacitate și nu o capacitate disponibilă în mod concret.

De aceea, cred că trebuie să schimbăm fundamental modul în care discutăm despre energie în România, și anume: să nu mai numărăm megawații din comunicate, ci să numărăm megawații care pot fi livrați efectiv atunci când țara are nevoie de ei. Să nu mai prezentăm drept succes semnarea unui

contract, ci succesul real este centrala care produce. Să nu mai inaugurăm termene, ci să inaugurăm obiective. Să nu mai acceptăm ca fiecare ministru să vină cu propria lui „strategie energetică”, în timp ce proiectele care ar trebui să traverseze mai multe mandate rămân blocate când se schimbă guvernarea.

Stimate doamne și stimați domni senatori,

Energia nu este o temă de stânga sau de dreapta. Nu este o temă de guvernare sau de opoziție, ci este o problemă de securitate națională.

Dacă vrem industrie românească, avem nevoie de energie. Dacă vrem investiții, avem nevoie de energie. Dacă vrem să exploatăm resursele României și să le transformăm aici în produse cu valoare adăugată, avem nevoie de energie. Dacă vrem centre de date, inteligență artificială, fabrici moderne, transport electrificat și o economie competitivă, vom avea nevoie de mai multă energie și nu de mai puțină.

Și tocmai de aceea, România are nevoie de o politică energetică pe 20 sau pe 30 de ani și nu de soluții care sunt construite de la o vară la alta. Avem nevoie de termene publice și de responsabilități clare pentru lucrările necesare alimentării cu apă a Centralei de la Cernavodă.

Avem nevoie ca Iernut să nu mai primească încă un termen după zece ani de lucrări. Avem nevoie ca Mintia să intre în producție conform etapelor asumate. Avem nevoie ca investițiile în unitățile 3 și 4 de la Cernavodă, în rețele, în capacități de stocare și nu să fie surse noi de producție, ci să fie tratate drept infrastructură strategică. Și, mai ales decât atât, avem nevoie de o regulă politică simplă, dar deosebit de eficientă, și anume: nicio capacitate energetică importantă pentru siguranța sistemului nu trebuie eliminată înainte ca puterea care o înlocuiește să existe efectiv și să poată produce efectiv energie, nu pe hârtie, nu într-un memorandum, nu într-o strategie, ci într-un sistem.

România are resurse. România are specialiști în energie. România are companii energetice puternice. România are o poziție geografică avantajoasă. Are acces la fonduri europene și la capital privat. Ceea ce nu mai poate avea este însă scuza că nu a știut.

Vara anului 2026 ne-a arătat cât de repede un fenomen natural poate transforma întârzierile acumulate în vulnerabilitate națională.

Nu putem opri seceta, dar putem construi un sistem care să nu intre în tensiune de fiecare dată când Dunărea scade. Nu putem comanda vântului să bată, dar putem construi capacități de stocare și de producție flexibilă. Și nu putem controla prețurile regionale ale energiei, dar putem produce mai mult din energia de care România are nevoie.

Și nu putem vorbi despre suveranitate economică atunci când sistemul este pus sub presiune, pentru că prima întrebare este: câtă energie putem cumpăra de la alții?

Securitatea energetică înseamnă tocmai și, înainte de toate, capacitatea unei țări de a-și ține economia în funcțiune în momentele dificile.

Nu cer ca România să se izoleze energetic. Cer ca România să nu mai fie vulnerabilă energetic. Nu cer să renunțăm la tranziția energetică, ci cer ca această tranziție să fie făcută cu mintea la realitatea sistemului și nu la sloganuri. Nu cer investiții fără criterii, ci cer ca proiectele pe care statul însuși le numește strategice să fie terminate la timp, pentru că o țară care nu-și poate garanta energia și nu-și poate garanta capacitatea ei de producție nu-și poate garanta nici industria, nici competitivitatea și, în cele din urmă, nici independența economică.

România nu trebuie să aștepte următoarea secetă, următoarea avarie sau următoarea criză regională ca să descopere din nou aceleași și aceleași vulnerabilități.

De această dată am fost avertizați. Data viitoare poate nu vom mai avea aceeași șansă și nu vom mai putea spune că nu am știut.

Vă mulțumesc.

Cu deosebită considerație și prețuire pentru poporul român, senator POT de Caraș-Severin, Gheorghe Vela.

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Domnule senator, o să...*(Discuții.)* Da, da, da.

Invit în continuare la microfon pe domnul senator Ion-Narcis Mircescu.

Domnul Ion-Narcis Mircescu:

Mulțumesc.

PSD și AUR, nu ați vrut ca anul 2027 să fie anul României europene, marcând astfel împlinirea a 20 de ani de la aderarea României la Uniunea Europeană. Prin respingerea acestor manifestări absolut normale ale unui moment important din istoria recentă, PSD își dezvăluie fața hâdă a naționalismului socialist.

Grindeanu, care îi sfătuiește pe tineri să nu fie frumoși și liberi, își dorește un tineret obedient care să-și aștepte rândul la portbagaje și cutii de pantofi. Europa înseamnă drepturi și libertăți și oportunități pe care acum le considerăm firești. Înseamnă drumuri, școli și spitale. Înseamnă libertatea de a munci și de a studia oriunde în Uniune. Înseamnă libertatea de a călători fie către un loc de muncă, fie către plajele din Mykonos.

În schimb, AUR, susținut de parlamentari ai PSD, ne propune amenzi de 10 000 de RON pentru oficialii care nu sărută drapelul național. Mă aștept să se aplice retroactiv, cu acordul filialei PSD din CCR, și mă simt vizat, având în vedere că am participat la festivități fără a săruta drapelul.

Proiectul include amenzi pentru posturile de radio și televiziune, pentru autoritățile locale, dar și un text de binecuvântare care ar urma să fie rostit în cadrul ceremoniei de Ziua Drapelului.

România în care doresc să trăiesc este una europeană, modernă și prosperă, nu una retrogradă.

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Mulțumesc, domnule senator.

Invit în continuare la microfon pe domnul senator Gheorghe Vela.

Domnul Gheorghe Vela:

Vă mulțumesc, stimate domnule președinte.

Am o interpelare adresată domnului premier interimar Ilie-Gavril Bolojan, cu următorul obiect: „Patru luni de guvern interimar și o rectificare bugetară blocată: cine garantează funcționarea statului până la instalarea unui nou guvern cu puteri depline?”

Stimate domnule prim-ministru,

La 5 mai 2026, Parlamentul României a adoptat moțiunea de cenzură împotriva Guvernului pe care îl conduceți, cu 288 de voturi „pentru”. De atunci, Executivul funcționează ca Guvern interimar, limitat la administrarea treburilor publice și nu la guvernarea lor.

Potrivit art.37 alin.(3) din Codul administrativ al României, după încetarea mandatului, Guvernul nu poate emite ordonanțe sau ordonanțe de urgență și nu poate iniția proiecte de lege. O asemenea limitare este firească într-o perioadă scurtă de tranziție, dar devine problematică atunci când interimatul se prelungește.

La 10 septembrie 2026, ați declarat public că România are nevoie urgentă de un guvern cu puteri depline pentru realizarea rectificării bugetare și ați avertizat că, în lipsa acestuia, în anumite domenii pot apărea dificultăți privind plata salariilor și acoperirea unor cheltuieli esențiale.

De asemenea, tot dumneavoastră, ca premier interimar al României, ați indicat inclusiv necesarul suplimentar de finanțare pentru unitățile de primiri urgente și serviciile de ambulanță din sistemul de sănătate. În aceste condiții, nu mai discutăm doar despre negocieri politice, ci despre funcționarea efectivă a statului.

Situația fiscală rămâne, de asemenea, fragilă. Potrivit prognozei Comisiei Europene, deficitul public este estimat la 6,2% din PIB în 2026, după 7,9% în 2025, iar datoria publică a României ar urma să depășească 60% din produsul intern brut.

În același timp, la 11 septembrie, ați afirmat că deficitul bugetar din primele șapte luni ale anului 2026 este cu 37% mai mic decât în perioada similară a anului trecut și că investițiile publice au crescut cu aproximativ 15 miliarde de lei.

Aceste rezultate nu răspund însă unei întrebări imediate și deosebit de importante, și anume: ce se întâmplă cu instituțiile care rămân fără credite bugetare înainte de instalarea unui guvern cu puteri depline?

Având în vedere aceste aspecte, vă rog să-mi comunicați următoarele:

1. Care este necesarul financiar total care ar trebui acoperit prin rectificarea bugetară până la sfârșitul anului 2026 și care sunt domeniile în care creditele bugetare sunt insuficiente?

2. În ce domenii există riscul neachitării la termen a salariilor sau al neacoperirii unor cheltuieli esențiale și din ce moment poate deveni efectiv acest risc?

3. Care este necesarul suplimentar de finanțare pentru sistemul de sănătate, inclusiv pentru unitățile de primiri urgențe, serviciile de ambulanță, programele naționale de sănătate, medicamente și decontarea serviciilor medicale?

4. Ce instrumente legale și bugetare mai are la dispoziție Guvernul interimar pentru realocarea fondurilor și ce cheltuieli nu pot fi acoperite în lipsa rectificării bugetare?

5. Ce investiții finanțate din bugetul de stat sau din fonduri europene riscă să fie întârziate ori suspendate și care este valoarea obligațiilor efectuate și afectate?

6. Care este evaluarea actuală a Guvernului României privind riscurile fiscale și de finanțare generate de prelungirea interimatului, inclusiv în contextul procedurii de deficit excesiv și al depășirii pragului de 60% din PIB al datoriei publice?

7. Dacă instalarea unui guvern cu puteri depline întârzie, atunci care este planul concret al Executivului pentru asigurarea plății salariilor, pentru asigurarea funcționării sistemului sanitar și pentru asigurarea continuității serviciilor publice până la sfârșitul anului?

Domnule prim-ministru,

Românilor li s-a cerut să accepte măsuri dificile în numele echilibrării finanțelor publice. În aceste condiții, statul are obligația, și morală, și legală, să spună clar dacă dispune de resursele necesare pentru a-și îndeplini propriile obligații până la sfârșitul anului sau nu.

Un guvern interimar poate administra treburile curente, dar România nu mai poate funcționa la nesfârșit în regim provizoriu, pentru că România trebuie guvernată și nu doar administrată.

Dacă există instituții care riscă să rămână fără bani, Parlamentul și cetățenii trebuie să știe care sunt acestea, de câți bani este nevoie și cât timp mai poate funcționa actuala formulă fără consecințe asupra serviciilor publice.

Pentru că, atunci când lipsa rectificării bugetare poate afecta salariile și finanțarea serviciilor medicale, nu mai vorbim despre o ipoteză politică, ci vorbim despre însăși funcționarea statului român.

Vă rog să-mi transmiteți un răspuns scris la această interpelare, în termenul prevăzut de Regulamentul Senatului României.

Cu deosebită considerație, senator POT de Caraș-Severin, Gheorghe Vela.

Stimate domnule președinte,

Vă rog să-mi permiteți să citesc și o întrebare adresată, de data asta, unui reprezentant al administrației publice locale.

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Vă rog, domnule senator.

Domnul Gheorghe Vela:

Domnule președinte,

Onorați colegi,

Am o întrebare adresată prefectului județului Caraș-Severin, domnului Cristian Gâfu, cu următorul obiect – „Brebou Nou: milioane de lei de la stat, o primărie aproape goală și un primar greu de găsit. Domnule prefect, chiar «nimeni» nu răspunde?”

Stimate domnule prefect al județului Caraș-Severin, Cristian Gâfu,

Duminică, 13 septembrie 2026, la postul de televiziune PRO TV a rulat o emisiune – „România, te iubesc!”, care a prezentat o anchetă jurnalistică desfășurată în județul Caraș-Severin cu titlul: „Statul degeaba” și a prezentat situația administrației din comuna Brebu Nou din județul Caraș-Severin, comună care este formată din satele Brebu Nou și Gărâna. Potrivit datelor prezentate în ancheta jurnalistică, comuna are 166 de locuitori înregistrați la ultimul recensământ, iar numărul celor care locuiesc permanent în comună pare a fi sub 100. Și primăria are 7 angajați.

Într-o zi lucrătoare, la ora 9.30, reporterii postului de televiziune PRO TV au mers la sediul primăriei și au găsit doar un singur angajat. Primarul Gabriel Bordea și secretarul general nu erau prezenți, iar viceprimarul a ajuns ulterior. Inițial s-a afirmat că primarul și secretarul participau la o ședință în oraș, însă secretarul general a declarat ulterior că se afla în concediu.

Întrebat fiind cine îl poate trage la răspundere... cine îi poate trage la răspundere pe funcționarii care nu vin la serviciu, dumneavoastră, domnule prefect al județului Caraș-Severin, Cristian Gâfu, ați răspuns că, potrivit legii, acest lucru îi revine conducătorului instituției, respectiv primarului. Iar când reporterul a întrebat cine îl poate trage la răspundere pe primar dacă nici acesta nu vine, răspunsul dumneavoastră a fost: „Nimeni. Nimeni.”

Domnule prefect,

„Nimeni” poate fi o constatare asupra limitelor actuale ale legii. Nu poate fi însă concluzia cu care statul închide discuția. Prefectul unui județ nu este superiorul ierarhic al primarilor și nu vă solicit să exercitați atribuții pe care legea nu vi le conferă, dar dumneavoastră sunteți reprezentantul Guvernului României în teritoriu, respectiv în județul Caraș-Severin, iar instituția prefectului are atribuții privind monitorizarea respectării legii de către autoritățile administrației publice locale, verificarea legalității actelor administrative și informarea Guvernului României asupra problemelor constatate în teritoriu. Problema devine cu atât mai serioasă cu cât vorbim despre o administrație care beneficiază de sume importante de la bugetul de stat, din bani publici.

Potrivit aceluiași reportaj jurnalistic, în anul 2025, Primăria Brebu Nou ar fi avut venituri de aproximativ 500 000 de lei și ar fi primit încă 1,1 milioane de lei de la Guvernul României pentru evitarea blocajului financiar, iar în total, peste 6 milioane de lei din bugetul statului ar fi ajuns în comună. În

paralel, se reabilitează cu aproximativ 4 milioane de lei din PNRR de data aceasta... din PNRR, o școală în care, potrivit viceprimarului, nu există în prezent niciun elev. Se construiește un nou sediu al primăriei, iar reportajul ridică semne de întrebare și asupra funcționalității altor investiții publice din județ.

Imaginea primarului care ajunge uneori în comună cu elicopterul privat este spectaculoasă, dar nu aceasta este problema. Problema este dacă primarul vine efectiv la serviciu, la muncă și dacă administrația funcționează și cine verifică modul în care sunt cheltuiți banii publici.

În aceste condiții, vă rog să-mi comunicați următoarele:

1. Ați dispus, în urma aspectelor prezentate în ancheta jurnalistică, verificări în limitele competențelor instituției prefectului sau ați sesizat instituții competente? Dacă da, care sunt măsurile dispuse?

2. Ce informații deține instituția prefectului județului Caraș-Severin cu privire la exercitarea efectivă a atribuțiilor de către primarul comunei Brebu Nou și cu privire la asigurarea continuității activității primăriei în perioadele în care acesta nu se află la sediu?

3. Ați solicitat clarificări privind programul de lucru al primăriei și privind prezența personalului în primărie, în condițiile în care reporterii au găsit la sediul primăriei un singur angajat din șapte, într-o zi lucrătoare?

4. Ați informat Guvernul României sau Ministerul Afacerilor Interne asupra situației administrației din Brebu Nou, având în vedere transferurile importante de la bugetul de stat și investițiile finanțate din fonduri naționale și europene?

5. Ați solicitat verificări privind fundamentarea investiției de aproximativ 4 milioane de lei pentru reabilitarea unei școli în care, potrivit informațiilor prezentate public, nu există în prezent niciun elev?

6. Ați sesizat sau intenționați să sesizați instituțiile cu atribuții de control cu privire la celelalte investiții prezentate în reportaj, inclusiv sub aspectul funcționalității și utilizării corecte a fondurilor publice?

7. Atunci când ați afirmat că, în cazul primarului, nu-l poate trage la răspundere nimeni, ați avut în vedere existența unei lacune legislative? Dacă da, ce modificări considerați necesare și ce demersuri veți face în acest sens?

Domnule prefect al județului Caraș-Severin,

Nu vă întreb cine-i poate trece primarului o absență în condică, ci vă întreb altceva, care este mult mai relevant pentru cetățenii județului Caraș-Severin, și anume: vă întreb cine apără interesul public atunci când există suspiciunea că o administrație finanțată din bani publici nu funcționează așa cum ar trebui? Vă întreb cine verifică modul în care sunt folosite milioanele de lei care ajung de la bugetul național în teritoriu, respectiv în județul Caraș-Severin? Vă întreb cine verifică dacă investițiile sunt necesare și funcționale? Vă întreb cine reacționează atunci când cetățeanul găsește instituția deschisă, dar aproape toate birourile goale?

Dacă răspunsul juridic este într-adevăr „nimeni”, atunci avem o problemă de lege și trebuie să o rezolvăm, cu atât mai mult cu cât dumneavoastră sunteți la bază un jurist și un practician al dreptului de mulți ani.

Dacă însă instituțiile statului au instrumente și atribuții de reglementare și de reglare a disfuncțiilor aparatului administrativ al statului din teritoriu, atunci trebuie să aflăm de ce acestea nu sunt folosite și în județul Caraș-Severin. Pentru că, într-un stat de drept, care funcționează normal, „nimeni” nu poate fi o „instituție competentă”.

Vă rog să-mi transmiteți răspunsul în scris la această întrebare, în termenul prevăzut de Regulamentul Senatului.

Cu deosebită considerație, senator POT de Caraș-Severin, Gheorghe Vela.

Stimate domnule președinte de ședință, vă mulțumesc pentru răbdarea dumneavoastră.

Domnul Laurențiu Plăeșu:

Vă mulțumesc și eu, domnule senator.

În continuare am să dau citire listei senatorilor care au depus întrebări în scris, respectiv:

- domnul senator Eugen Dogariu, doamna senator Carmen Orban, doamna senator Andra Bică, domnul senator Costache Chertif, doamna senator Luminița Păucean-Fernandes, domnul senator Vasilică Potecă, domnul senator Cătălin Silegeanu, domnul senator Marian Vasile, doamna senator Monica-Cristina Anisie, domnul senator Călin-Petru Marian, doamna senator Nicoleta Pauliuc, domnul senator Claudiu-Vasile Răcuci, doamna senator Rodica Cușnir, doamna senator Mariana-Valentina Aldea.

Aceasta a fost lista senatorilor care au depus întrebări în scris.

Iar în continuare am să dau citire listei senatorilor care au depus interpelări în scris, respectiv:

- doamna senator Doina-Elena Federovici, domnul senator Lucian Mărginean, domnul senator Mircea-Cristian Nicula, doamna senator Carmen Orban, domnul senator Laurențiu-Cristinel Țepeluș, domnul senator Costache Chertif, domnul senator Constantin-Ciprian Iacob, domnul senator Sorin Lavric, doamna senator Luminița Păucean-Fernandes, domnul senator Cătălin Silegeanu, domnul senator Eugen-Cristian Șipoș, domnul senator Marian Vasile, doamna senator Monica-Cristina Anisie, doamna senator Rodica Cușnir, doamna senator Valentina-Mariana Aldea, doamna senator Victoria Stoiciu și domnul senator Gheorghe Ștefăneache.

Cu aceasta, declar închisă sesiunea de întrebări și interpelări de astăzi.

Iar în continuare am să dau citire listei senatorilor care au depus declarații politice în scris, respectiv:

- doamna senator Doina-Elena Federovici, domnul senator... Nu, scuzați-mă. Doamna senator Andra Bică, doamna senator Daniela Mihai, domnul senator Marius-Alexandru Dunca, domnul senator Marius-Valentin Roman, domnul senator Constantin-Ciprian Iacob, doamna senator Olga Onea, domnul senator Andrei-Emil Dîrlău, domnul senator Vasile Blaga, domnul senator Claudiu-Vasile Răcuci,

domnul senator Călin-Petru Marian, domnul senator George-Cătălin Bochileanu, domnul senator Razvan-Paul Anghel, domnul senator Clement Sava și domnul senator Liviu Sorin Robe.

Cu aceasta, declar închisă și sesiunea consacrată declarațiilor politice de astăzi, precum și ședința Senatului de astăzi, 16 septembrie 2026.

Vă mulțumesc.

Ședința s-a încheiat la ora 14.29.